

JAVA-BODE.

NIEUWS-HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1854.

Zaterdag 21 Januarij.

N°. 6.

Prijs per halfjaar voor Batavia ..... f 12.50
" " " " Java ..... " 15.—
" " " " Buitenbezittingen ..... " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met derselver herhaling is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië, van den 19 Januarij 1854 No. 11, is ingetrokken de, bij besluit van 28 Junij 1849 No. 4, ingestelde commissie tot het ontwerpen van de vereischte wettelijke bepalingen, tot verdere regeling van het rechtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, wegens ziekte, eervol, het lid der hoofd-commissie van onderwijs Dr. W. Bosch, uit dijs betrekking; onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

ONTREVEN:

Eervol, van de verloop vervulling zijner betrekking, de officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang Mr. J. J. van Angeltbeck.

BEHOEFT:

Tot commissaris van het Gouvernement tot het ontwerpen en voorstellen der vereischte wettelijke bepalingen, tot verdere regeling van het rechtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura, Mr. W. H. du Cloux, thans president van den raad van justitie te Batavia.

Tot resident van Timor jonkheer T. van Capellen, thans met de waarneming dijs betrekking belast.

Tot commies op het residentie-kantoor te Cheribon, H. Idardi, thans geëmplojeerde bij de administratie der timijnen te Soengiljat (Banka).

GOEDGEKEURD,

dat door den Grooten Landraad te Amboina

IS BEHOEFT:

Tot buitengewoon subtitulair-gesliff bij de regtbank, H. E. Hoedt, gewezen secretaris en boekhouder bij de weeskamer te Amboina; en zulks buiten bewaar van den lande.

Schuttersrijen, enz.

Bij de Samarangsche Schuttersrij.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, de luitenant H. de Vogel en Abas Bakar Gandoe bin Dawalsab.

Bij de Schuttersrij te Amboina

ONTSLAGEN:

Eervol, de kapitein W. J. Hoekstra.

BEVORDERD:

Tot kapiteins, de 1 luitenant F. J. E. Neumann en Mr. L. G. Bouricius.

Tot 1 luitenant, de 2 luitenant Z. M. Nikiuluw en J. G. L. Lans.

BEHOEFT:

Tot 2 luitenant-adjutant, de 2 luitenant A. G. Schmidhamer.

Tot 2 luitenant, de schutters Mr. W. F. L. Buschkens, W. F. C. van Haldingen, G. A. Hoedt en H. K. C. Janssen.

Tot 2 luitenant-vaandeldrager, de schutter R. A. R. de Haan.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de kapitein der artillerie (voor memorie) Jhr. T. van Capellen.

GEPLAATST:

Bij het garnisoens-hospitaal te Salatiga, de officier van gezondheid der 3 klasse H. R. Th. Fontanes.

VERBETERING.

De plaatsing van de antenome officieren bij het wapen der artillerie, voorkomende in de Javasche Courant van den 18 dezer, namelijk van den 1 luitenant J. B. A. Brumsteede, laatstelijk plaatselijk adjudant te Weltevreden, den 1 luitenant H. W. van Oijen, en den 2 luitenant F. G. Meis, beide laatsten onlangs uit Nederland aangekomen, is geschied respectievelijk bij het 3de, 2e en 1e batalion.

Advertentien.

VERTREK DER OVERLANDMAIL.

De Directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat het vertrek der stoomschepen, bestemd voor den overvoer der brieven van Batavia, via Muntok en Riouw, naar Singapore, uit plaats hebben als:

In de maand Januarij op den 27 van die maand.
" " " Februarij " " 11 en 26 " " "
" " " Maart " " 12 " 29 " " "
" " " April " " 11 " 27 " " "

Dat de bedoelde stoomschepen de terugreis van Singapore zullen aannemen binnen 24 uren na de aankomst aldaar van het van Ceylon verwacht wordende pakketstoomschip der Peninsular and Oriental Steam Navigation Company, zonder de aankomst af te wachten van het stoomschip van Hongkong.

Dat de brievenpakketten, bestemd om met deze gelegenheid te worden verzonden, zullen gesloten worden bij het postkantoor te Weltevreden, en wel:

- de pakketten voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., daags vóór het vertrek der van het stoomschip naar Singapore, des namiddags ten 1 ure.
- de pakketten voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen voor dat vertrek, op het zelfde uur.

BATAVIA, De Directeur voornoemd,
27 December 1853. DE VEER.

Door familiebetrekkingen te Antwerpen zijn inlichtingen gevraagd omtrent de nalatenschap van zekeren Jacques of Jacques Joseph du Bois, geboren te Vedrin en gedoopt in de gemeente Triset, nabij Namen (koningrijk België), op den 21sten Februarij 1638, zoon van wijlen Dieudonné du Bois en Jeanne Pirot, volgens opgave in leven bewindhebber der Oost-Indische Compagnie te Holage en overleden te Batavia of te Houop op den 18den October 1704, onder den naam van van den Bosch.

De ondergeteekende noodigt allen die daartoe in de gelegenheid mogten zijn uit, hem de gevraagde inlichtingen wel te willen geven.

De Resident van Batavia,
P. VAN REES.

Batavia, 16 Jan. 1854.

De Assistent-Resident voor de Politie te Batavia, maakt aan de gemeente bekend:

1o. Dat de heer J. A. Haager, wijkmeester der 13de wijk, op zijn verzoek, wegens vertrek, eervol uit dijs betrekking is ontslagen, onder dankbetuiging voor de door hem sedert tien jaren als zoodanig bewezen diensten.

2o. Dat in diens plaats tot wijkmeester der 13de wijk is benoemd de heer Mr. J. F. M. Godefray.

Gelden in leen te bekomen, onder eerste verband van vaste goederen.

De Secretaris der Javasche Bank,
C. LINGHEER.

Batavia, 18 Jan. 1854.

Vendutien.

Op Maandag 23 Jan., wegens liquidatie naar de toko van den kleedermaker Henrici, op Senin, door B. J. Leon.

En

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door John Pryce & Co.

Op Dingsdag 24 Jan., voor een huis in de Buiten Nieuwpoortstraat voor de woning van wijlen den chinees Gouw Kangsoey.

Op Woensdag 25 Januarij, door A. van Ommere & Co., het tuinen zaailand, gelegen te Pekembangan, breeder omschreven in den Java-bode van heden.

En

Voor het woonhuis van den heer J. Macaré, op Molenvliet, te genover Z. Exc. den vice-admiraal, door Voute & Jacobsen.

Op Donderdag 26 Jan., wegens vertrek, door Vaupel & Co., voor het woonhuis van den heer Crawford, in den Gang Secretarie.

Commissiehuis Meester Cornelis.

Vendutie voor de kongsie op den bazaar te Meester Cornelis, op Donderdag den 26 dezer.

Op Vrijdag 27 Jan., voor het commissiehuis van B. J. Leon.

Vertrekkende Personen.

J. D. van Schelle. — D. Planken. — J. Hahn. — J. J. Scheuer en familie.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 10 tot en met den 19 Januarij 1854.

JAVA HOTEL. M. Jacobson, van de Kaap de Goede Hoop. — J. D. Nordlohne, van Bantam. — J. Jensen, van Melbourne. — H. Godtknecht, van de Kaap de Goede Hoop. — S. Groen, van Rotterdam. — Aquasio Boachio, van Buitenzorg.

BATAVIA HOTEL. Jhr. F. J. H. Govers, van Tjilatjap. — J. B. Malherbe, Couperus, G. N. op ten Noord, van Buitenzorg. — J. A. Kown, en G. H. C. Klaason, van Poerwakarta. — H. A. van Eijbergen, van Soerabaya. — A. Schreuder, van de Velde en familie en Mej. Dupertis, van Buitenzorg. — B. Philippaou en echtgenoot, van Bandong. — Buijn en familie, van Rotterdam.

ongerust te maken, en voor alles zal gezorgd worden."

"O, wel zeker, ik maak mij niet ongerust, en gij kunt er op rekenen, dat ik van mijnen kant alles doen zal om haar toestand zoo dragelijk mogelijk te maken."

Des avonds ging Paulus naar boven, om een bezoek bij zijne beschermeling af te leggen. Mevrouw Pierre was geheel bewusteloos; doctor Andral had haar toestand zeer gevaarlijk genoemd, en even als Ernest meende hij dat langdurige en velerlei ontberingen of wel een levendig en lang verdriet de hoofdoorzaken waren van hare ziekte.

Na acht dagen begon de zieke langzamerhand in "beterschap toe te nemen. Onderwijl kwam de bediende van het bestelkantoor weder met tachtig francs. Mevrouw Martin had juist mijnheer Paulus geroepen om hem het maandgeld der zieke ter hand te stellen. Terwijl hij het bestelboek inzag, waarin de naam van den afzender en het adres opgeteekend worden, las hij met de grootste verbazing: "van mejuffrouw Louise, gouvernante bij den heer R**, Bellecour, aan mevrouw Pierre... tachtig francs...." Hoe, het was mejuffrouw Louise die de arme vrouw onderhield! Welke geheimzinnige band verbond deze twee menschen?.... Hij verloor zich in gissingen, maar meer dan ooit gevoelde hij zich genoopt om de goede daad, die hij begonnen had, voort te zetten, toen een nieuwe omstandigheid hem in zijn besluit bevestigde. Op zekeren dag kwam er een heer om me-

MARINE HOTEL. J. P. Jettes, van Bantam. — B. J. Weijmar, C. G. Coorengel, J. C. Siedenburg, van Hobart Town. HOTEL DER NEDERLANDEN. A. P. Joons van de reede. — J. C. L. K. van Welij, van Cheribon. — P. Andreas en A. P. E. Gout, van Bantam.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, J. Huysers, van Hoogstraten.
BATAVIA, 14 Januarij 1854. (89)

Bevallen van eene DOCHTER, de Echtgenoot van J. M. KNAUD.
BATAVIA, 18 Januarij 1854. (87)

Bevallen van een ZOON, G. H. Rudolph, Wittenrood.
BATAVIA, 17 Januarij 1854. (84)

Op den 6den Januarij 1854 beviel te Samarang voorspoedig van twee ZOONS, J. M. van Bockom Maas, Lammers van Toorenburg. (98)

Bevallen van eenen ZOON C. E. Veenhuysen, geb. von Ochssee.
SAMARANG, den 16 Januarij 1854. (100)

Heden morgen beviel mijne Echtgenoot S. H. Quentin van een' dobben ZOON.
(102) W. PALMER VAN DEN BROEK.
Theol. Doct.
SOERAKARTA, den 14 Januarij 1854.

Heden overleed onze geliefde Zoon Ferdinand Lambert, oud ruim 2 jaren, door ons diep beërd.
(74) F. A. H. BEER.
W. L. BEER, geb. Persijn.
Batavia, 14 Januarij 1854.

Heden overleed onze zeer beminde zuster en behuwdzuster E. Karib, in den ouderdom van 22 jaren. Diep en innig treft ons deze slag.

M. H. J. KOLLMAN.
C. KOLLMAN, geb. Karib.
T. KARIB.
SOERABATA, 8 Januarij 1854. (70)

Op Dingsdag den 24 Januarij 1854 zal, voor een huis in de Buiten Nieuwpoortstraat, ten 11 ure precies, mede verkocht worden voor rekening des boedels van wijlen den luit. titulair der Chinezen, Gouw Kangsoei, een derde aandeel van het Ned. Ind. Barkschip Orestes, groot 196 lasten, liggende alhier ter reede, alsmede een derde aandeel van den inventaris. (88)

Singapore Planken.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag aanstaande, zonder reserve verkoopen:
2000 Singapore Planken.

(91) A. VAN OMMEREN & Co.

De ondergeteekenden zullen op Woensdag den 25 dezer op vendutie verkoopen:

EEN TUIN- EN ZAAILAND,

behouwd met blokken steenen Bijgebouwen met pannen gedekt, een Paddy Lombong van steen en planken met pannen gedekt, gelegen Pekembangan. (buurt Djattie) blok O, deel 8, N°. 67, bij de verponding geregistreerd onder N°. 6167.

(77) A. VAN OMMEREN & Co.

wrouw Pierre te spreken; mevrouw Martin, haar voornemen vervolgende om al wat er gebeurde aan Paulus bekend te maken, bragt den bezoeker bij den student.

Na eenige verlegene woorden zeide de heer tot den jongenman: "zie, mijnheer, om u de waarheid te zeggen, mevrouw Pierre is haar eigen naam niet; zij is de weduwe van den bankier Pierre Rameau...."

Paulus was als van den donder getroffen.

"Dat is de waarheid, mijnheer, maar zij is een brave vrouw. Zij heeft al de schulden van wijlen haren man overgenomen; ik weet niet hoe zij dat aangelegd heeft, maar door haren arbeid en de ondersteuning harer dochter heeft zij bijna alles betaald. Sedert eenigen tijd heeft zij eene schikking aangegaan; zij geeft ons alle maanden vijftig francs, en daar zij dezen keer niet op den bepaalden dag gekomen is, meende ik eens naar haar te moeten vragen.... maar als alles is zoo als gij zegt, dan willen wij niets meer hebben. Wat bleef er eigenlijk nog over? Och, achttien honderd francs — een kleinigheid! Sedert langen tijd hadden wij haar de rest kunnen schenken, en de naam haars echtgenoots zou in zijn eer hersteld zijn geworden. En daarbij heeft zij een schoonbroeder, die wel rijk is maar zoo gierig als een...."

Paulus, bleek als een doode, belette den eerlijken schuldeischer voort te gaan, en viel hem in de rede: "mijnheer, ik ben de zoon van den man, van wien gij

bed 2. P. E. GOEDE DAAD. (slot.)

Mevrouw Martin had zich gedurende dit gesprek verwijderd, maar zij kwam weldra terug en verhaalde met alle blijken der levendigste deelneming, dat mevrouw Pierre, gelijk zij zich wande, in eene warme kamer gehuisvest en dat mijnheer Ernest bij haar was. Men ondervroeg haar vervolgens betreffende de onbekende. Mevrouw Martin wist niet anders te zeggen, dan dat de genoemde vrouw bij haar gekomen was, verklarende dat zij uit de omstreken van Parijs kwam, arm was, en een kleine kamer vroeg die weinig aan haar kostte. Evenwel bragt een bediende van een bestelkantoor haar alle maanden, tusschen den vijftien en tienden, de som van tachtig francs. Mevrouw Martin wist zeker dat het telkens zoo veel was, want bij afwezigheid van mevrouw Pierre was zij gemagtigd om het reçu te onderteekenen, dat bij de aflevering geëischt werd.

"Maar," vervolgde zij, "van deze tachtig francs kon zij zeer goed leven, dunkt mij; want de kamer, die zij bewoont, kost haar slechts vijftien francs in de maand, er bleef haar dus telkens vijf en zestig francs over, en daarvan kan een vrouw, die eenvoudig leeft, nog wel iets overhouden."

"Het ongeluk heeft zijne geheime mevrouw," antwoordde Paulus; "mogelijk zal ook dit geheim vroeg of laat worden opgelost. Ondertusschen behoef u niet

A. van Ommereu & Co. zullen op hunne Vendutie van Woensdag aanstaande, mede verkoopen:

200 Pilsch Bieldrotting.

(92)

Op de Vendutie van den 26 Januarij 1854, bij den Wel Edele Heer J. Crawford, Gang Secretarie, zullen alsmede worden vercocht:

Twoe groote Rijpaarden en eenige melkgevende Koebeesten met Kalveren.

(90)

Commissiehuis Meester Cornelis.

Vendutie op Donderdag 26 aanstaande, voor het commissiehuis, in stede van voor de Kongsie te Meester Cornelis, van diverse Koopmansgoederen.

(88)

Een ambtenaar, die 's lands dienst wenschet te verlaten, zoekt geplaatst te worden in eene particuliere landelijke Admistratie. Adres: Uitgever dezer Courant, onder letter M.

(95)

Een fatsoenlijk jong mensch, die met de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen bekend is, zag zich gaarne in de eene of andere betrekking geplaatst. Degene die op deze advertentie acht slaat, gelieve zich te adresseren, onder letter L, bij de boekhandelaren

V. H. NOMAN, KOLFF & Co. te Samarang.

T O N G, Likdoornsnijder. Gang Patjenongan.

Op eene Suiker-Fabriek in de residentie Cheribon, met stoomtoestellen werkende, wordt verlangd een Machinist, gading hebbenden worden verzocht hunne voorwaarden franco op te geven onder letter S, bij den heer van Dorp te Batavia of aan het postkantoor te Cheribon.

(97)

Wordt gevraagd

eene Persone geschikt tot de opleiding van 4 kinderen, waarvan het oudste 7 jaren telt. Adres onder Letter A aan den boekhandelaar H. M. van Dorp.

(45)

Houders van het Cognossement over J C 1/2, Vijf kisten Glaswerk, en 1/2 Vier ditte Provisiën, aangebragt per het Ned. Schip Staatsraad Baud, in April 1853 afgeladen te Amsterdam door de heeren Kruis & Bakker aldaar, aan order bestemd voor Batavia, worden verzocht zich alsnog zoo spoedig mogelijk bekend te stellen bij de ondergeteekenden, ter voorkoming dat deze Goederen, ter volkomening der draagp, gevallen ongeden, publiek zullen worden vercocht.

B. KOPERSMIT & Co. Batavia, 16 Januarij 1854.

(83)

BORDUURWOL,

gesorteerd a f 16,— per Pond,

te bekomen bij H. M. VAN DORP te Batavia.

(76)

VERLOREN!

Een Japansche Stok met een peervormigen Ivoren Knop, voor den vinder van weinig waarde. Die dezelfde terug brengt bij den heer van Dorp kan op eene billijke belooning rekenen.

(86)

VERLOREN!

Een Chirurgische Instrumenten-Tas, verzoeke tegen billijke belooning terug te brengen; in de Stads Apotheek.

(95)

VERMIST

een Witte Mandje, die hetzelfde terug bezorgd bij den heer E. S. VEUGEN op Noordwijk, zal eene billijke belooning genieten.

(75)

TE KOOP,

bij den heer W. J. Beynon, een span goed gedresceerde Wagenpaarden.

(85)

TE KOOP

Eene fraaije stevige Bendie, zoo goed als nieuw, met Engelsche veeren, dito lantaarns, benevens een Engelsch tuig en alle verdere toebehooren. Te bevragen bij

VAN HAREN NOMAN & KOLFF. te Batavia.

TE KOOP

ander nadere goedkeuring van het Gouvernement.

De Suikerfabriek, genaamd: Waringin Agnong, gelegen in de afdeeling Toeban, residentie Rembang, met deszelfs Stoomtoestel met luchtledigen Ketel en Centrifugaal zuivering-toestel, en wijders den geheelen Inventaris compleet, alsmede het daarbij behoorend Gouvernements-contract voor een jaarlijkschen aanplant van 240 bouws Suikerriet, eindigende op ult. Decemb. 1860, te aanvarden in de maand Maart of April aanstaande, hebbende vrije beschikking over het geheele product.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den heer W. J. F. Dudman op de fabriek, of bij de ondergeteekenden te Soerabaya

FRASER, EATON & Co.

TE KOOP

Een span Wagenpaarden, Schimmels, voor f 160,— Rec. Een Bendie met 2 Bendiepaarden en Tuig voor f 200,— Rec. Te bevragen bij

K. DE LOOPER.

TE KOOP DRIE PAKHUIZEN,

gelegen op Bazaar Pisang.

A. VAN OMMEREN & Co.

FRANKFORT LOTTERY. STATE LOTTERY.

Established 1789.

Grand Prize and Premium distribution of the Free City of Frankfort on the Maine of Florins 1,064,780 equal to about 88,000 p. Sterling.

This distribution is guaranteed, authorized and under the Management of the Government, contains 18,400 numbers in all, out of which 8000 prizes and 11 premiums are drawn. Secondly, the prizes are, one of 200,000 fls. about £ 18,700 (12 fls. being equal to £ 1 st.) one of 100,000 fls., and a premium of 100,000 fls., also prizes of 50,000 fls., 20,000 fls., 15,000 fls., 12,000 fls., besides many other smaller ones.

Leading Features of this Lottery. Guarantee by the Government of the Capital required for the full payment of Prizes to Shareholders. Administration by a Special Committee, appointed and superintended by the legislative body of the High Senate.

Security given by General Agents. The fair and equitable management of the drawing, each number being drawn, and its fate distinctly printed out in the List of Results published and revised by the Executive Committee.

Drawings in Public and Immediate Payment in Cash of the Prizes gained on presenting the winning numbers.

The Drawing takes place irrevocably on the 27th. of March and close on the 22th. April 1854.

PRICE OF SHARES. One Whole Share £ 10 st. One Half Share £ 5 st. One Quarter Share £ 2.10 sh.

The following advantages are given by taking a number of Shares, viz: 5 Shrs, or 10 1/2 Shrs, or 20 1/4 Shrs, Cost only £ 45 st. 10 " " 20 1/2 " " 40 1/4 " " " 80 " 20 " " 40 1/2 " " 80 1/4 " " " 150 "

Remittances can be made in Drafts on Holland at 12 fls. = £ 1 st., or the Money can be paid to any Bank of respectable Commercial House for transmission to Messrs. Schwarzschild & Co., 26, Lombard Street, London.

Immediately after the Drawing, Official Lists will be sent to each Shareholder.

Shares and Prospectus are to be had of the undersigned, who are appointed for the sale of Shares for Home and Foreign Countries.

The Prizes obtained will be paid in Batavia through an established Bank, and parties having transactions in any of the principal Towns in Europe can intrust them to our Firms.

J. A. SCHWARZSCHILD & SONS, Bankers and sole appointed Government Lottery Agents. Frankfort on Maine. (1293)

TE KOOP

Een Engelsehe Jagtkar op vier Veeren, geschikt voor een en twee personen, bij

(59) A. VAN OMMEREN & Co.

TE HUUR

Primo Maart het Huis, thans bewoond door den Heer Scheuer, op het Koningsplein.

(53) G. INGRAM.

TE HUUR

Twoe Huizen, te bevragen bij

(62) W. F. G. POOL, q-q.

TE HUUR

Een gemeubileerd Voorhuis, te bevragen bij

(61) K. DE LOOPER, Groote Rivier.

TE HUUR.

Een Huis, staande op Batoe Toelis en een op Goeng Saharie, te bevragen bij

(78) J. F. VAN LEEUWEN.

Wissels op Nederland.

bij (3) G. SUERMONDT & Co.

Wissels op Nederland

bij (7) DE WEERDT, RUYL & Co.

HESSIAN ADVERTISSEMENT. Great Hessian State Loan of 6,725,000 Doll.

To be reimbursed with 16,581,510 Dollars, or..... 2,400,000 p. Sterling.

This Loan is guaranteed by the Government, and contracted by the eminent Banking House of Messrs. M. A. von Rothschild and Sons, in Frankfort on the Maine.

The following capital prices must be gained, viz: 14 of 40,000 Dollars. 60 of 4,000 Dollars. 22 of 36,000 " 60 of 2,000 " 24 of 32,000 " 120 of 1,500 " 60 of 8,000 " 180 of 1,000 "

etc., etc. The smallest Prize is 55 dollars. The next drawing will take place 1 Juny 1854. The PRICE OF THE SHARES is as follows:

One share for £ 1 St. Thirty shares for £ 20 St. Six " " 5 " Sixty-five " " 40 " Thirteen " " 10 " 187 " " for " 80 "

The undersigned have great pleasure in announcing that they are now appointed Sole Agents for this distribution in the British and Dutch Colonies, in consequence of the former Agents having illegally inserted in their shares, and made a deduction of ten per cent. on payment of the Prizes, without such being mentioned in their Prospectus, or authorized by the Contractors.

It has been thought necessary to lay these facts before the Public, so that they may not be deceived by the caution which the dismissed Agents have thought fit to insert in the Newspapers. The public are therefore informed, that if they wish to purchase Shares enjoying the full advantages, without any deductions, they must be signed by one of our Firm, who have been the Agents in England for upwards of twelve years, during which period, they have paid, to successful holders of Shares in Great Britain, prizes to the amount of £ 52,000 St., free of deduction, which have been distributed in Liverpool, Birmingham, Manchester, London, &c.

Shares will be forwarded, on receipt Bank Notes, Bills, or Drafts on Holland a 12 fls. equal £ 1 St. Each Shareholder will receive, immediately after their Drawing, the List of the successful numbers.

The prizes obtained, will be paid in Batavia through an established Bank, upon delivery of the Prize Share.

Apply without delay, to the appointed Government Agents, Messrs. J. A. Schwarzschild and Sons, Bankers, Frankfort on the Maine; or their House, Messrs. A. Schwarzschild & Co., 26, Lombard Street, London.

J. A. SCHWARZSCHILD & SONS, Bankers and sole appointed Government Lottery Agents. Frankfort on Maine. (1294)

daar spreekt; en hij heeft mij gemagtigd de zaak in orde te brengen."

"Louise, mijnheer, maar..."

"Gij hebt gezegd, geloof ik, dat er niet meer dan achttien honderd francs te betalen was?"

"Ja, mijnheer."

"Wel nu, kom beden over acht dagen hier, en dan zal ik de schuld geheel voldoen."

"Mijnheer, gij zult nooit een betere daad verrigt hebben. Ik heb het wel gezegd, dat mejuffrouw Louise door haren oom erkend zou worden en hem zou overhalen, om aan de zaak een einde te maken. 't Is zulk een voortreffelijk meisje!"

"Wel nu, mijnheer, beden over acht dagen."

Nog dien zelden dag schreef Paulus aan zijnen vader den vroeger gemelden brief met dat vreeselijke postscriptum van twee duizend francs. Toen hij het antwoord bekam, was hij geheel uit het veld geslagen; hij deed vervolgens, wat zijne ziel, zijne kiesheid moest afkeuren. Door een zijner makkers op de gedachte gebragt, zagte hij zich tot den ouden woekeraar Levy, die hem wel achttien honderd francs wilde voorschieten tegen een wisselbrief van twee duizend vier honderd francs, betaalbaar over drie maanden. De schuldeischers van het oude faillissement van Rameau werden tot op den laatsten penning betaald, en op de laatste kwitantie schreven zij nog; de ondergeteekenden, zich volkomen

voldaan verklarende, zouden de waarheid te kort doen, indien zij niet betuigden dat zij geen edeler vrouw kennen dan de weduwe van den Heer Rameau. Zij verzoeken tevens mejuffrouw Louise Rameau de eerbiedige betuiging aan te nemen van de hoogachting, welke haar gedrag hun heeft ingeboezemd."

Toen Paulus deze eenvoudige woorden las, schreide hij van aandoening; en daar mevrouw Rameau snel in beterschap toenam, raadpleegde hij met Ernest, of hij het zou durven wagen haar te bekennen wie hij was, en welk eene gunstige wending hare zaken genomen hadden.

"Och ja, mijn waarde Paulus," was 't antwoord, "maar pas op, de mensch is een wonderlijk dier, gelijk de wetenschap ons leert; hij kan, wel is waar, van verdriet sterven, maar toch altijd langzaam; terwijl daartegen overmaat van vreugde hem ter aarde werpt — pas op!"

De verklaring vond plaats met al de noodige maatregelen van voorzorg. Het was een tooneel, dat onmogelijk te beschrijven is. Bij al wat hij gedaan had, verklaarde Paulus alleen op last zijns vaders gehandeld te hebben; doch hij verwittigde zijn tante, dat zijn vader dit alles nog eenigen tijd verborgen wilde houden voor Louise.

"Gij weet dan..."

"Ja, lieve tante."

"Die arme Louise! een geestelijke, dien ik had leeren kennen, is haar voorspraak geweest bij uw vader. O, wat was ik blijde te weten dat zij bij hem was, zelfs terwijl..."

"Laat ons daarvan niet meer spreken, bid ik u; gij hebt er zelfs nooit aan gedacht mij eens te schrijven."

"Die arme Louise; zij zond mij iedere maand tachtig francs."

"Ja," riep Paulus schreijende uit, 't is eigenlijk een gruwel: vijftien francs voor een ellendig bovenkamertje vijftig voor uw schuldeischer, en maar vijftien voor u zelve!"

Mevrouw Rameau wilde aan haren schoonbroeder schrijven; Paulus, daarover een weinig ongerust, verzond den brief niet; en daar doctor Andral het gebruik der baden van Vichy had aangeraden als middel tot herstel en tot verstrooiing voor de sieke, bragt hij haar derwaarts geheel vertrouwend op de hulp zijns vaders.

Een brief van Paulus Rameau aan Ernest Dumont maakt ons met de daarop gevolgde gebeurtenissen bekend.

Lyon, den 10 Mei 1850.

"Beste Vriend!"

"Gij verwachtet een brief uit Vichy, en nu krijgt gij er een uit Lyon; hij zal u daarom niet minder welkom zijn. Gij hebt zulk een edele rol gespeeld, beste Ernest in alles wat mij onlangs gebeurd is, dat ik u een om-

Per Landmail ontvangen :

- I. **Aurora.** Pracht-Jaarboekje voor 1854, gebonden en bois robuuste.
  - II. **Almanak voor het Schoone en Goede,** 1854, onder redactie van Mejufvr. *Bosboom-Toussaint.*
  - III. Iets over de **Opium-Pacht** op Java.
  - IV. **De Nederlandsche Handel-Maatschappij** in verband met onze Oost-Indische Handel.
- Men kan zich steeds voor de geregelde ontvangst van alle *Mail-Brochures* over *Indische aangelegenheden* doen inschrijven: te Batavia en Samarang bij

(96) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

DE INDIËR

en

Dr. VAN HOËVELL'S Tijdschrift van Nederlandsch Indië, Jaargang 1854.

Heeren Geabonneerden op bovengenoemde Periodieken of die verlangen als zoodanig zich te doen inschrijven, worden beleeft verzocht, de Abonnementsgelden aan de ondergeteekenden te doen overmaken, aangezien, ingevolge het stellig verlangen der Uitgevers, met dit jaar de aflevering slechts na vooruitbetaling kan geschieden.

De Prijs van de *Indiër* . . . is f 36
» » » *het Tijdschrift* » - 30

(99) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Stoomboot Banda.

Het vertrek der Stoomboot *Banda* naar Samarang en Soerabaya, is bepaald op Zondag den 22 dezer, des morgens ten 8 ure.

de Agenten,
(101) B. KOPERSMIT & Co.

LET WEL!

Door de tijdige aankomst van het stoomschip *Java* van Singapore, is het vertrek naar Samarang *vervroegd*, en zal nu van hier plaats hebben op Woensdag den 25 dezer, des morgens ten 8 ure. Het vertrek van Samarang herwaarts zal nader aangekondigd worden.

(89) MACLAINE, WATSON & Co.
BATAVIA, 20 Januarij 1854.

Voor Passage wordt aangeboden het snelzeilend Barkschip *Vertrouwen*, gevoerd door kapt. *J. G. Peil*, aan boord hebbende eenen bekwaamen Scheepsdocter, welke bodem tegen medio Februarij van Samarang de reis naar Nederland zal aannemen.

Nadere informatiën bij den gezagvoerder, zoo mede bij de agenten te Samarang *Mc. Neill & Co.* en alhier bij
(72) MACLAINE, WATSON & Co.
BATAVIA, 16 Januarij 1854.

Voor Passage naar Nederland wordt aangeboden het voor Passagiers ruim en gemakkelijk ingerigte Ned. Barkschip *Koning Willem II*, gevoerd door kapt. *Blaakert*, aan boord hebbende eenen bekwaamen Scheepsdocter, zullende dit schip tegen het einde van Februarij aanst. de reis van Samarang aannemen.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder voornoemd, te Samarang bij de heeren *Mc. Neill & Co.* en alhier bij
(73) MACLAINE, WATSON & Co.
BATAVIA, 16 Januarij 1854.

Vracht en Passage naar Canton wordt aangeboden met het Nederl. Schoenerschip *Malvina*, kapitein *Z. E. de Jonge*, groot 105 gemeten lasten. Adres bij de Agenten alhier
(103) G. SUERMONDT & Co.

BATAVIA.

Men verneemt met genoegen dat het *Z. M.* den keizer der Franschen behaagd heeft den Heer *P. van Rees*, Resident van Batavia, te benoemen tot officier van het legioen van eer.

Van Bekasi ontvingen wij het bericht, dat de Inlander *Jie-an*, wonende op het land *Tjakong* en bij de politie als een slecht mensch bekend, in den nacht van den 19 dezer, terwijl hij in zijne woning sliep, door een

standig verhaal schuldig ben van al wat er sedert mijn vertrek uit Parijs is voorgevallen. In de eerste plaats, uwe zieke is geheel genezen; de reis, het gebruik der baden, de afleiding, de rust van den geest schijnen aan mijne tante een nieuw leven gegeven te hebben.

Te Vichy aangekomen, had ik het geluk aldaar een oud vriend mijns vaders te ontmoeten, die mij met alle mogelijke voorkomendheid vijf honderd francs leende. Deze onverwachte hulp schonk mij een nieuw vertrouwen; en hoewel ik het slecht vond mijnen vader en mijne tante te misleiden, dacht ik dat God mij dit wel vergeven zou, vooral omdat mijne eerste pogingen op zulk een wijze als 't oog vallende wijze door den hemel gezegend worden. Maar verbeeld u mijne verbazing, toen men mij op zekeren morgen komt zeggen, dat er een heer is om mij te spreken. Ik verlaat geheel verwonderd de kamer mijner tante, en vind . . . mijn vader! Hij zag er zeer verstoord uit, en een onheilspekkende wolk zweefde op zijn gelaat.

— Ziedaar, lees!" zeide hij.
En daar liet hij mij een brief zien van dien alleraardigsten woekeraar *Levy*, en een anderen van den heer *Godet*, die mij zoo edelmoedig vijf honderd francs geleend had. Mijn vader vermoedde geenszins de oorzaken van al deze schulden; toen nam ik hem bij de hand, en zeide: "vader, eer dat hij mij veroordeelt, moet ik u mijne verontschuldiging voorstellen." Hij volgde mij,

geweerkogel gewond is geworden, waarop hij dadelijk naar het stadsverband alhier is overgebracht. De dader van dien aanslag op zijn leven is tot dusverre even onbekend, als de oorzaak daartoe.

— Wij vernemen dat eenige dagen geleden weder eene laadboot en wel No. 4, van den bannener voor den overvoer van Gouvernements producten uit de residentie *Krawang* naar *Batavia*, inhebbende 350 picols *Koffij*, in de rivier van *Krawang* is gezonken.

— Men leest in het *Soerabajasch Nieuws- en Advertentie-Blad* dd. 14 Januarij 1854 No. 3.

Al weder een' diefstal, ten minste het voornemen er toe. — Zoo wij wel onderrigt zijn, moeten er in den nacht van Donderdag op Vrijdag, pogingen zijn gedaan, om in een der lokalen van den ontvanger der inkomende en uitgaande regten in te breken. De houten zoldering heeft echter belet, dat de dieven in hun voornemen zijn geslaagd.

De aankomst der *Over-Landmail* op den 20sten dezer, heeft ons in staat gesteld het volgende mede te deelen omtrent:

DE OOSTERSCHE KWESTIE.

Men wil dat de vier groote mogendheden op nieuw pogingen willen in het werk stellen, om, met erkenning der Turksche onafhankelijkheid, de verschillen tusschen Rusland en Turkije in der minne uit den weg te ruimen. Men twijfelt echter, en op goede gronden, of dit wel zal gelukken.

Voor zoo verre de oorlog thans is voortgezet, bleef de overwinning getrouw aan de Turksche zijde. De Turken hebben tot nog toe geene belangrijke verliezen geleden, terwijl de Russische staten bereids een verlies van 15.000 doden, gewonden en vermisten aantoonen. Men zegt, dat te *Petersburg* groote toebereidselen tot de voortzetting des oorlogs worden gemaakt en dat het leger van *Polen* zich marschvaardig houdt.

Gedurende de laatste twee of drie weken, is er geen meldenswaardig gevecht in *Wallachije* voorgevallen, maar in *Azie* zetten de Turken den oorlog met kracht en den besten uitslag voort. Na de bemagtiging van het fort *Sint-Nicolaas*, een der belangrijkste plaatsen aan de *Zwarte Zee*, hebben de Turken zich nog van verschillende andere forten meester gemaakt. Bij elke gelegenheid dat zij met de Turken in aanraking kwamen zijn de Russen geslagen. Vijf malen hebben de Russen beproefd, om *Sint-Nicolaas* te hernemen doch telkenmale werden zij teruggedreven. Wanneer de oorlog nog eenige maanden voortduurt, zal men niet verwonderd behoeven te wezen, om te zien dat de Russen genoodzaakt zijn, menige hunder vroegere overwinningen in dat rijkste gedeelte van hun gebied te verlaten.

Men wil, en niet zonder grond, dat keizer *Nicolaas* aan het einde van zijne geldmiddelen raakt om den oorlog op eene groote schaal voort te zetten. Eenige maanden geleden trachtte hij, doch te vergeefs, eene leening van f 60.000.000 te sluiten. Ware de baron *von Rotschild* daar in getreden, alsdan zoude de zaak nu beter in staat zijn om zijn leger als ook de hebbenden van spionnen en agenten, die hij er over geheel Europa op nahoudt, en die ontzaghelijke sommen kosten, te betalen. Hij is nu genoodzaakt geworden al zijne gelden uit de Fransche en Engelsche fondsen te ligten. In de laatste twee weken zijn, voor Russische rekening, niet minder dan f 7.000.000 naar Nederland afgescheept.

Een bloedig gevecht heeft te *Sinope* aan de Aziatische zijde der *Zwarte zee*, plaats gevonden. In de haven lag eene Turksche divisie, bestaande uit vier fregatten, 2 korvetten, 3 of 4 kleinere schepen en eene zeer kleine stoomboot de *Dragli* genaamd. Een sterk Russisch eskader, bestaande uit drie linesschepen, waarvan een driedekker en een groot aantal fregatten en korvetten, zeilde, door den wind begunstigd, de haven binnen en het gevecht nam een aanvang. De strijd was vreeselijk; zij werd door de Turksche zeeschepen en de batterijen met den meesten moed ondersteund.

De stad stond op twee plaatsen in vlammen. Het stoomfregat *Taif*, dat de tijding naar *Constantinopel* overbragt, ontving verscheiden schoten en had eenige doden en gekwetsten. Dit vaartuig had een Russischen bodem te gronde zien gaan, en toen het *Sinope* verliet werd het gevecht met dezelfde hardnekkigheid voortgezet. De Engelsche en Fransche stoomfregatten *Retribution* en *Mogador* hebben *Constantinopel* verlaten, om den gewonden bijstand te bieden. Een tweede Engelsch stoomvaartuig werd naar *Sinope* afgezonden, om den waren toedragt der zaken te vernemen. Den dag na de aankomst der *Taif* hebben de Engelsche en Fransche admiraals met de ambassadeurs eene conferentie gehouden, waarvan de uitslag was, dat de *Caradoc* last ontving met gewichtige depeches voor de Fransche en Engelsche regeringen te vertrekken. Men verzekert, dat, bij het afstoomen van genoemde Fransche boot een fransch en Engelsch oorlogsvaartuig op het punt

en ik bragt hem in de kamer mijner herstellende kranke.

— Tante, zeide ik, zie hier uw broeder!"

— Uw vader!

Zij wierp zich aan zijne voeten, en riep uit: "o, gezegend zijt gij! Gij hebt den goeden naam mijns echtgenoots hersteld, gij hebt mij gered van schande, armoede en dood; gij onderhoudt mijne arme *Louise* — o, moge God u en uwe kinderen daarvoor zijnen rijksten zegen schenken!"

Mijn goede vader zank in een leuningstoel neder, en drukte haar aan zijn hart.

O, Ernest, waarom waart gij daar niet bij ons! . . . vroeg de arme vrouw *Yvonne* en reikte mij de hand zeggende: "gij hebt alles goed gemaakt." Hij omhelsde mij en zijne zuster herhaalde malen — ik schreide van vreugde.

Na den doctor geraadpleegd te hebben, zijn wij den volgenden dag in een gemakkelijk rijtuig naar *Lyon* vertrokken. Bij onze aankomst stond *Louise* aan de deur. . . . Op het gezicht hares moeder verloor zij haar bewustzijn. Ik kan geene woorden vinden om deze ontmoeting te beschrijven, noch onze vreugde toen wij alle vereenigd waren en elkander de omstandigheden verhaalden, die tot deze heuchelijke uitkomst geleid hadden.

Hoe meer ik *Louise* leerde kennen, hoe meer ik haar

waren de *Zwarte Zee* binnen te gaan. De Engelsche ijzeren koopvaardijboot *Phoebe*, die van *Constantinopel* naar *Trebizonde* was vertrokken, is door Russische oorlogsmatrozen beschoten en door drie kanonkogels geraakt, welke haar noopten bij te leggen, na plaats gehad hebbend onderzoek heeft zij echter hare reize voortgezet.

— *De Malta-Times* van 18 December behelst het volgende:

Kurd Achmat Pacha naar *Alexandropel* oprukkende, deed het garnizoen een uitval, doch werd, eene groote menigte doden en gekwetsten benevens eene menigte wapenen en bagaadje achterlatende, terug gedreven. *Abdi Pacha* heeft in persoon het beleg van *Alexandropel* geopend. De generaal-opperbevelhebber van het leger in *Azie* heeft twee belangrijke stellingen, *Azgor* en *Djernik*, die de passen naar *Akiska* beheerschen, ingenomen. Al de naburige districten van *Akiska* zijn door de Turksche troepen bezet, die de besturen hebben veranderd. Het grootste gedeelte der bevolking, de *Mahomedaansche* godsdienst belijdende, heeft hunne bevrijders met geestdrift ontvangen. *Schamyl* heeft, na een zeer bloedig gevecht van 36 uren *Zaktala* ingenomen. *Daniek-Bey*, een van *Schamyl's* officieren, heeft het fort *Kakeki* ingenomen en zijn marsch naar *Chirvan* voortgezet.

Berigten van *Trebizonde* loopen tot den 24sten Nov., en luideen zeer ten gunste van de Turken. Al de pogingen der Russen om het fort *Chewketil* te hernemen, waren vruchteloos. De Turken hebben het station te *Septes* ingenomen, en van het 700 man uitmakende Russisch garnizoen, hebben slechts 300 maanschappen er het leven afgebragt.

NEDERLAND.

HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik*, benevens prinses *Marie*, hoogstderzelve dochter, zijn den 29 Nov. te 's *Gravenhage* geretourneerd.

Ook HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* worden tegen de helft der maand December uit *Luxemburg* in de residentie terug verwacht.

Rotterdam, 5 December. Omtrent de *Cholera* is niets nieuws te melden. In onze stad doet zich slechts nu en dan nog een enkel geval voor, hetgeen in de meeste plaatsen waar zij zich vertoond heeft hetzelfde geval is; zij baart derhalve geene ongerustheid meer. Hoogst de som is, welke de liefdadigheid hier voor de ongelukkige lijders, of de betrekkingen die zij nalieten, heeft bij elkander gebragt, kan nog met geene juistheid worden opgegeven. Alleen de damesloterij heeft meer dan f 10,000 opgeleverd. Ook in andere plaatsen is de liefdadigheid meer dan ooit werkzaam geweest. Als voorbeeld hiervan strekke dat te *Wognum*, eene gemeente van nog geene 1200 zielen, eene collecte voor de armen f 1200 opbragt. Een landman deelde op zijn geboortefeest voor f 100 ongebleekt katoen voor handen uit.

— De duarte van het brood neemt nog van tijd tot tijd toe. Het buitengewoon schone sejaarsweder, waaraan zij ons verhoopen, geeft echter de gelegenheid aan den landman, om winterkoren te velde te brengen; men voedt de hoop, dat dit op de graanprijzen een heilzamen invloed zou kunnen uitoefenen, ten minste zoo geene andere onverhoopte gebeurtenissen dit verhinderen. Een langdurig gemis aan wiud veroorzaakte, op het platte land vooral, gebrek aan meel, zodat men in sommige streken, waar geene stoommolens waren, moest ophouden met op de gewone wijze brood te bakken. Gelukkig is deze behoefte thans geëindigd.

— Het bouwen van arbeiderswoningen wordt steeds als een hoogst belangrijk onderwerp beschouwd. Te *Arnhem* is eene vereeniging daartoe bereids geconstitueerd en heeft den 30 Nov. de eerste algemeene vergadering gehouden. De deelnemers in die vereeniging waren bijsegeroepen, om uit hun midden eenige leden te kiezen, welke het bestuur der vereeniging zullen uitmaken.

— Bij kon. besluit van 29 Nov. is besloten: I. in te stellen eene staats-commissie, ten einde te onderzoeken welke maatregelen, met het oog op den tegenwoordigen toestand der slaven-bevolking in de koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, door de regering kunnen en behooren te worden genomen; met opdragt aan die staats-commissie om van hare bevinding verslag te doen, onder bijvoeging van de voorstellen, waartoe dat onderzoek mogt aanleiding geven; 2. te benoemen: a. tot voorzitter derzelve commissie den heer *J. C. Baud*, oud-minister van koloniën, lid van de tweede kamer der staten-generaal; b. tot leden, de heeren: *J. C. Rijk*, oud-minister van marine, oud gouverneur-generaal der Nederlandsche West-Indische bezittingen, lid van de tweede kamer der staten-generaal; *Mr. G. Groen van Prinsterer*, staatsraad in buitengewone dienst, lid van de tweede kamer der staten-generaal; *Mr. J. Heemskerk*, Bs. lid van de tweede kamer der staten-generaal; *R. F. baron van Raders*, oud gouverneur van *Suriname*; *R. H. Esser*, oud gouverneur van

leerde beminnen. Hare liefde voor hare moeder, waarvan zij zulk een treffend blijk gegeven had; hare zedigheid en beminnelijke hoedanigheden hadden mijn hart gewonnen, en weldra begreep ik dat zij alleen in staat was mij tot den gelukkigsten aller menschen te maken. Kortom, beste vriend, zij hemint mij ook; mijn vader en hare moeder hebben hunne toestemming geschenkt, en zoodra ik mijne studien volbragt en eene positie in de maatschappij verworven zal hebben, hoop ik dat de band des huwelijks ons voor altijd vereenigen zal.

Vaarwel, beste Ernest, kom spoedig eens herwaarts. Mevrouw *Rameau* zend u hierbij een klein souvenir; mijn vader heeft gewild dat er in de kas van het herologie gegraveerd zou worden: "aan een vriend, van een dankbaar huisgezin." Wij spreken dikwijls over u, en zullen allen zeer verhengd zijn, u in ons midden te zien. Altijd de uwe,

PAULUS.

DE LA REYNIE.

Curaçao en onderhoorigheden; Mr P. Fiers Smeding, oud president van het gerechtshof van Suriname; Mr. A. Brugmans, advocaat te Amsterdam en G. C. Bosch Reitz, koopman te Amsterdam.

— De minister van koloniën heeft krachtens magtiging van Z. M. den koning, voor de dienst in Nederl. Indië, om aldaar onderwijs te geven in de laagste klasse der gouvernementsscholen, benoemd de navolgende 12 jongelingen: L. G. van der Hoek, ondermeester te 's Hertogenbosch, J. Leegstra, kweekeling te 's Hertogenbosch, H. Vierdag, ondermeester te Oldebroek, A. van Velsen, hulponderwijzer te Gielen-Nieuwkerk, J. A. C. Durieux, hulponderwijzer te Giesen-Ouderkerk, A. Klasing, ondermeester te Alkmaar; F. L. de Vriese, ondermeester te Broek in Waterland, C. over de Linden, hulponderwijzer aan den Helder, W. Broers, idem aan den Helder, H. Felu, hulponderwijzer te Neuzen, D. P. Feikema, ondermeester te Arum, H. Burg, ondermeester te Leeuwarden.

— Op 18 Dec. e. k. zal van Harderwijk vertrekken een detachement suppletie-troepen, sterk 130 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den luit. kol. L. J. Kroll, medegeleiders 2 luit. Vos en Docters van Leeuwen, allen van de inf. en van verlof terugkeerende, benevens de officieren van gezondheid 3 kl. de Vogel, Hessig en Eisinger, ten einde den 20 daaraanvolgende te Nieuwe Diep over te gaan aan boord van het schip *Nijverheid*, kapt. Kerkstra, om vervolgens naar Java te worden overgevoerd. Zijnde dit circa 1200 man, welke dit jaar vertrokken zijn, en wordt er nog een transport naar West-Indië, benevens dat der Afrikanen te gemoet gezien.

— Zr. Ms. fregat *Prins van Oranje*, zal, naar men verneemt, den winter in de Middellandsche zee gestationeerd blijven, met de overige bodems van het Nederl. eskader onder den schout bij nacht *Bouricius*, terwijl Zr. Ms. fregat *Palembang*, kapt. ter zee *Wouters*, den 20 dezer maand uit de Middellandsche zee naar Vliszingen gestevend is, om daar eenige herstellingen te ondergaan en gereed gemaakt te worden tot de reis naar Java, ter aflossing aldaar van Zr. Ms. fregat *Prins Hendrik*, dat, naar men gelooft, in de lente van 1854 zal repatrieren.

— De laatste berigten omtrent onze schepen in de Middellandsche zee, melden, dat de brik *Zeehond* den 13 November te Smirna kwam van een kruistogt op Grieksche zeeroovers, en dat dienzelfden dag de *Prins van Oranje* naar Napoli di Romani en Maltha vertrok. De *Palembang* kwam den 5 Nov. te Maltha, om naar Nederland terug te keeren. De *Soembing* was te Konstantinopel om daar station te houden en de *Makassar* kwam den 21 November te Maltha uit Nederland. De *Doggersbank* was nog niet uit Nederland te Maltha aangekomen. Het gerucht in de dagbladen dat een Nederlandsch schip in den Levant vergaan was, heeft aanleiding tot deze opgave gegeven. Ook schijnt het te blijken, dat het vroegere vaartuig het koopvaardij-schip *Harmonie* is geweest, bestemd om victualie te brengen aan de *Soembing*.

— De vierde verkoop van gronden van den Haarlemmermeer-polder heeft op 20 Nov. j. l. te Liase plaats gehad. Van de 780,61 bunders in veiling gebragt, zijn 583,65 bunders verkocht voor f 244,900. De verkoop van 196,96 bunders is opgehouden.

— Binnenkort zal een der in Drenthe gelegene Hunnebedden in het belang der wetenschap worden opgeruimd en onderzocht. Eene wetenschappelijke commissie zal de steenen van dat Hunnebed, aan een particulier te dezer stede in eigendom behoorende, doen springen en den grond opgraven, als wanneer men verwacht in het bezit van antiquarische voorwerpen te komen, die wellicht eenig licht zullen verspreiden over den oorsprong, den duur enz. der Hunnebedden. Met belangstelling ziet men den uitslag daarvan te gemoet.

— Z. M. heeft den officier van gezondheid, 1 klasse, *Matthijssen*, den uitvinder van het gipsverband, tot ridder van de eikenkroon benoemd.

— Naar men verneemt, is door het plaatselijk bestuur van Arnhem bij Z. M. den koning aanvraag gedaan om te dier stede in het volgende jaar eene tentoonstelling te mogen openen van de voortbrengselen uit 's rijks Oost-Indische bezittingen, van welke thans op Java eene tentoonstelling gehouden wordt.

— De Synodale Commissie der Nederlandsche Herv. Kerk heeft hare zittingen der gewone najaars-vergadering geopend op 2 November, en dezelve zijn op den 21 November gesloten geworden.

Behalve vele gewone en buitengewone werkzaamheden, welke betrekking hebben op bijzondere Gemeenten en Predikanten, is eene belangrijke zaak breedvoerig ter sprake geweest, en tot dat einde gebragt, hetwelk men nu konde verlangen. Het is de nieuwe Bijbelvertaling. De Synodale Commissie werd verblijd met het aanbod van een renteloos voorschot, gedaan door eenige Bijbelvrienden, genoegzaam om de werkzaamheden aanvankelijk te regelen. Alzoo zullen naar genomen besluit de geleerden, aan welke dit werk is opgedragen, al spoedig eene aanschrijving ontvangen tot eene zamenkomst, welke in het voorjaar in 's Hage zal gehouden worden.

— Den 25sten November is te Amerongen overleden de luitenant-generaal F. Knotzer, lid van het hoog-militair gerechtshof, enz.

— Door het hoofdbestuur der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, is dezer dagen, op voordragt van het departement Waterland, eene zilveren medaille toegekend aan den heer *Pieter Otjes* te Purmerland, wegens 62jarige ambtsbediening als onderwijzer der jeugd. Dit eerbewijs, vergezeld van een getuigschrift van wege voornoemd departement, werd den 22sten dezer door eene commissie aan den 84jarigen grijsaard ter hand gesteld.

ENGELAND.

Het parlement is tegen den 3den Januarij bijeengeroepen. Den 29sten November had de formaliteit der prorogatie plaats door eene koninklijke commissie.

— Sedert eenige dagen geschieden uit Londen groote verzendingen van goud naar St. Petersburg, die, zoo men wel geïnformeerd is, voor een goed gedeelte in de keizerlijke schatkist vloeijen. Zoo werden voor eenige dagen weder £ 300,000 à £ 400,000 uit de bank genomen, om heden naar Rusland te worden verzonden.

Men bogroot de gezamenlijke uitvoeren van dat metaal, gedurende een der vorige weken, op ongeveer £ 800,000, waarvan £ 550,000 voor de Russische regering, die in het geheel £ 800,000 op naam van den baron v. Brunow in de Engelsche bank gedeponceerd heeft. Men zegt, dat het restant (£ 250,000) eerstdaags mede uit de bank genomen zal worden. De Londensche anti-Russische bladen, die van dit feit gewagen, trekken daaruit de veronderstelling, dat de Russische schatkist in een slecht staat verkeert, en dat de bij de bank gedeponceerde £ 800,000 de laatste middelen van den Czaar waren. De *Times*, die gewoonlijk in die zaken het best onderligt is, zegt alleen dat voor eenige dagen £ 80,000 naar St. Petersburg verzonden zijn, spreekt er met geen enkel woord van, dat de Russische regering het grootste gedeelte van haar hier gedeponceerd fonds heeft ingetrokken, en gelooft, dat de naar Rusland overgemaakte remises binnen kort weder naar hier zullen terugvloeijen.

— Bij den minister van koloniën, den hertog van New-Castle, is het plan ingediend voor den aanleg van een spoorweg tusschen Melbourne en Sydney.

— De Parijsche correspondent van den *Morning Chronicle*, die men voor zeer goed onderrigt houdt, geeft de volgende uitlegging aan het verblijf van den graaf *Walewsky* te Parijs:

— *Walewsky* zal binnen weinige dagen naar Londen terugkeeren, om aan de Engelsche regering een te Fontainebleau ontworpen plan mede te deelen; keizer *Napoleon* moet er voor zijn, de beide vloten aan de Aziatische kusten te laten kruisen, waardoor de Russische leger-afdeeling in den Kaukasus in gevaar zou komen van afgesneden te worden. Wel is waar, hebben de Engelsche ministers lang gearzeld en alles aangewend om het uiterste te voorkomen, doch hun geduld en aarzeling zijn tegelijk verdwenen. Al de leden van het Engelsche kabinet zijn eenparig van oordeel, dat de tijd van handelen daar is. Vooral legt lord *John Russell* veel ijver voor den oorlog aan den dag. De generaals *Zamoycki* en *Chrzanowski*, die voor de oprigting van een Poolsch legioen naar Londen waren gekomen, zijn — altijd volgens denzelfden correspondent — voor een paar dagen over Parijs naar Konstantinopel vertrokken, onder de bescherming der Engelsche regering. Of hiermede nu bedoeld wordt een Engelsch paspoort, ondersteuning in geld, of wel aanbevelingsbrieven van lord *Aberdeen*, is moeilijk uit te maken.

— Er wordt thans te Londen eene schaakpartij gespeeld tusschen de heeren *Harwitz* en *Löwenthal*, en wel voor eene som van £ 1000. Deze partij wordt met de meeste belangstelling nagegaan, daar te gevoerd wordt tusschen twee der grootste spelers. Tot nog toe staat de kans ten voordeele van laatstgenoemde. De weddenschappen ten voor- en ten nadeele van dezen of genen speler aangegaan, bedragen wel £ 10,000.

— Er is een groot gebrek aan matrozen. Lord *Clarence Paget* heeft geen 70 man aan boord van het schip de *Princesse Royal* van 90 stukken. Zelfs op de brikken ontbreken de manschappen.

— De landverhuizing uit Ierland neemt thans, nu de oogst voorbij is, weder sterk toe, in weerwil der cholera, die aan boord der schepen met landverhuizers hevig blijft woeden. Te Cork hebben zich dit jaar reeds 22,000 personen overgevoerd, tegen 22,007 personen in een gelijk tijdsverloop van 1852.

Men schrijft van Londen, 8 December j. l.:

— *Louis Napoleon* wordt gezegd voornemens te zijn, binnen een paar weken, Londen met zijne gemalin te bezoeken. Het gerucht zegt, dat de koningin hare onbereidwilligheid verklaard heeft, de keizerin aan haar hof te ontvangen.

FRANKRIJK.

De verzoening tusschen de beide takken der *Bourbons* heeft in Frankrijk eene groote sensatie te weeg gebragt, voornamelijk onder de Napoleonsgezinden. Men zegt, dat men zich hierover ook in het Palais Royal verontrust heeft gevoeld, en dat men den keizer aangeraden heeft, eenige krachtadige maatregelen te nemen, en onder anderen eene manifestatie in den *Moniteur* aan den dag te leggen. De hertogin van Orleans schijnt zich echter voor haren zoon, den graaf van Parijs, nog niet met de zamensmelting vereenigd te hebben.

— *Namik-pacha*, die met de stoomboot te Marseille is aangekomen, om in Frankrijk of Engeland eene leening te bewerkstelligen, is vergezeld van een anderen pacha, wiens naam niet genoemd wordt. Men wil, dat deze twee pachas, alvorens zij naar Parijs vertrokken zijn, zich hebben voorgedaan als belast met eene buitengewone ambassade, en met de taak om de meest afdoende hulp van den keizer te verzoeken.

— In den morgen van den 18den Nov. vond men op de kaden en de muren der oude markt te Orléans plakaten aangeplakt, die geteekend waren *Morain* en gericht aan de burgers en werklieden te Orléans. Daarin wordt, wegens het gebrek van werk en de duurte van het brood, een beroep op de wapenen en een opstand gepredikt.

De politie heeft terstond alles in het werk gesteld, om den schuldige op te sporen, die dan ook spoedig gevonden werd, en gebleken is een oud-student te zijn, die later militair geworden is en reeds ter dood veroordeeld was wegens insubordinatie, welke straf echter veranderd werd in twintigjarige dwangarbeid, van welken overigen tijd hij eerst kortelings gratie had bekomen.

Parijs, 20 November. Volgens den *Moniteur* is de staat der inkomende regten, gedurende de maand October en de tien eerste maanden van dit jaar, zeer gunstig geweest. De opbrengst der tien maanden heeft bedragen 115 à 116 miljoen francs.

— *Ferdinand Alphonse Hamelin*, de opperbevelhebber der Fransche zeevaart in de Levant zag te Fort l'Évêque op 2 September 1798 het levenslicht. Op tienjarigen ouderdom trad hij in de zeedienst, en maakte van toen (1805) tot 1808 den oorlog in Indië mede onder zijn oom den admiraal *Hamelin*. In 1821 werd hij 1ste luitenant en adjudant van zijnen oom. In 1828 werd hij fregat-kapitein (kapt.-luit.) en kommandeerde de *Favorite*. Van toen werd hem, in menige belangrijke aangelegenheid het bevelhebberschap opgedragen, terwijl hij in 1842 werd benoemd tot majoor-generaal der marine en tot schout-bij-nacht. In 1848 werd hij, na tot vice-admiraal te zijn benoemd, naar de Sandwich eilanden gezonden, tot het sluiten van een tractaat. In

den laatsten tijd, toen de staat van zaken in Europa een officier van talent en vertrouwen in de Middellandsche zee vereischte, werd hij daartoe gekozen. Hij is een uitmuntend officier en bezit bij veel dapperheid en zielskracht, veel fijne beschaving en edele manieren. Met vele bekwaamheid begaafd, is hij ook snel in besluiten en handelen en bezit grondige kennis van alle onderwerpen, die tot zijn beroep behooren. Naar het oordeel der Fransche zeelieden, is hij een der beste zee-officieren van hun korps.

— Nopens het bekende voorval tusschen den generaal *de Neuilly* en den kapitein *de Laporte*, hetgeen zooveel opziens heeft gebaard, kunnen wij thans de volgende deels onbekende bijzonderheden mededeelen:

De generaal *graaf de Neuilly* was reeds bejaard — omstreeks 60 jaren — maar nog in volle kracht, en alhoewel hoogst beschaafd in zijne manieren, bezat hij nogtans een zeer heftig karakter. De gravin, zuster van de gravin *Castellane*, de echtgenoot van den bekenden generaal van dien naam, was 46 jaren oud en nog zeer schoon. Dit echtpaar had eene dochter, een allerbevalligste meisje van 18 jaren. Gedurende een ziekte van dat kind, waaraan het omstreeks het laatste Paascheest stief, had kapitein *de La Porte*, adjudant des generaals, zooveel deelnemende zorg aan het ziekbed getoond, dat hij de genegenheid won, niet slechts van de moeder, maar ook van den generaal, die hem van toen als vriend, als eigen kind behandelde. De gravin *de Neuilly* en kapitein *de Laporte* hadden de gewoonte aangenomen het graf van het overleden kind te bezoeken. Deze omstandigheid en ook eenige andere hadden den minnenijd des generaals in hooge mate opgewekt. Daardoor vond hij zich zoo zeer geprikkeld, dat hij op een zijner soirées zich zoo zeer vergat, dat hij laat op den avond zich in eene groep plaatste van onderscheidene zijner officieren, en met veel opgewondenheid tegen de vrouwen in het algemeen, en vooral tegen de gravin, uitvoer. De kapitein, wien dit ergerde, liet zich ontvallen: „Generaal het is niet edel eene vrouw aan te vallen, die niet tegenwoordig is en zich dus niet kan verdedigen.” De officieren — er was niemand anders van het gezelschap overgebleven — verwijderden zich, bij dat vergrijp tegen de discipline, allen dadelijk. Na hun vertrek schijnen er nog hooger woorden te zijn gerezen; althans vol woede liep de generaal eene carabijn of pistool halen, om den kapitein dood te schieten, die, op het zien daarvan, zich wilde verwijderen. De generaal schoot op hem, maar miste. De kapitein wilde zich den volgenden ochtend naar Chalons begeven, ten gevolge van een ontvangen verlof. Den volgenden ochtend, zijnde Zondag, ten 6 ure reeds, zond de generaal, die dien nacht niet te bed was geweest, den kapitein door een ordonnans de boodschap, dat hij hem nog voor zijn vertrek wilde spreken. Eenige oogenblikken later ontving de kapitein een briefje, door de gravin met potlood geschreven, waarin hem werd gezegd, aan het verlangen van den generaal niet te voldoen, daar deze in eene gemoedsgesteldheid verkeerde, die het bezoek gevaarlijk maakte. De kapitein die niet in gebreke wilde blijven aan het bevel des generaals, om dezen voor het vertrek naar Chalons te komen zien, te voldoen en dit nogtans na het briefje der gravin niet dadelijk willende, vertragde zijn bezoek, ten einde voort eenige wapenbroeders te raadplegen. Toen de generaal zag, dat zijn adjudant niet spoedig kwam, begaf hij zich naar diens woning en werd daar later dood gevonden, gelijk men zich herinneren zal, door een kogel getroffen. Wat tusschen hen is voorgevallen, weet alleen kapitein *de Laporte*, die zich dadelijk in arrest heeft begeven en voor een krijgsraad te regt zal staan. De gravin is in een klooster te Maintz gegaan.

Parijs, 21 Nov. Het gerucht is hier in omloop, dat het kasteel van Froschdorff in de asch gelegd is.

— Met de *Sentinelle* zijn negen antieke standbeelden in Frankrijk aangekomen, welke de Bey van Tunis den keizer heeft geschonken.

— Van eene zijde, die men als zeer goed onderrigt kan beschouwen, wordt ten stelligste verzekerd, dat onze regering besloten heeft de regten op den invoer van vreed ijzer te verminderen, en wel met $\frac{2}{3}$, met uitzondering van het Belgische ijzer, dat in deze voordeelen niet zal deelen. De heer *Firmin Rogier*, Belgisch gezant alhier, heeft pogingen in het werk gesteld, om zijn land in deze begunstiging te doen deelen, doch te vergeefs.

Parijs, 22 Nov. Er loopt hier een gerucht, dat een complot tegen keizer *Napoleon* gesmeed is. In de westelijke departementen hebben althans onderscheidene arrestatiën plaats gehad.

Onze gezant bij het hof van Napels is aldaar teruggekeerd. Het geschil is vereffend.

DUITSCHLAND.

Volgens brieven uit Weenen van 18 November zou prins *Sturbeij* bij den keizer eene particuliere audientie hebben en had daarom zijn vertrek uit Parijs nog eenige dagen uitgesteld.

— Het gevolg van de maatregelen der Badensche regering, is, dat door de diocese van den Middel-Rijn-Kreits reeds een adres van geheltheid aan het staatsministerie is aangeboden; ook door de geestelijkheid der diocese van den Beneden-Rijn-Kreits wordt een zoodanig adres voorbereid.

Uit Hanover schrijft men, dat de ministeriele crisis werkelijk als geëindigd beschouwd kan worden. Het nieuwe ministerie moet reeds gevormd zijn en onder de leden van het nieuwe kabinet bevinden zich de heeren *von Leuthe* en *Brandis*.

Frankfort, 19 November. In weerwil van het gevorderde jaargetijde, heerscht in de scheepvaart op den Boven-Donau nog veel levendigheid. Hiertoe draagt niet weinig bij het transport van 60,000 centenaren tabak, voor rekening der Oostenrijksche regie weder in den Paltz en Baden opgekocht, en die van Manheim te water naar Heilbron, vervolgens per spoorweg naar Ulm en van daar op den Donau verder vervoerd wordt. Sedert de bezetting der vorstendommen door de Russische troepen, wordt ten behoeve derzelve veel gefabriceerde tabak uit Oostenrijk derwaarts verzonden. Zelfs in Leipzig worden thans ontzagelijke hoeveelheden sigaren voor rekening van Wallachije opgekocht. — De tabakteelt breidt zich meer en meer in Zuid-Duitschland uit. De sedert kort in Wurtemberg genomen proeven zijn zoo bevredigend uitgevallen, dat in het aanstaande jaar vele landerijen met tabak zullen beplant worden.

BIJVOEGSEL behoorende bij den JAVA-BODE,

van Zaterdag 21 Januarij 1854, No. 6.

— Op de thans afgeloopen **Leipziger** mis werden door de Americanen zeer belangrijke inkoop van ligte wollen en andere stoffen bewerkstelligd, en daarin nog grootere bestellingen aan de fabricanten gedaan. Men geloofde, dat deze artikelen voor Californië en Australië bestemd waren; thans verneemt men, dat dezelve voor de Chinese markten bestemd zijn, die sedert den opstand veel toegankelijker voor den Europeeschen handel zijn.

Berlyn, 19 Nov. De *Lith. Corresp.* zegt in staat te zijn het gerucht tegen te spreken, volgens hetwelk het 8de en 6de armee-corps mobiel zouden worden gemaakt.

— Het trekt de aandacht, dat de bisschop van Freiburg weinig ondersteuning bij de Katholieke bevolking in Baden vindt, zelfs niet bij het grootste gedeelte van de lagere geestelijkheid. Al verder maakt men de opmerking, dat voornamelijk de ultra-republikeinsgezinden de zijde van den bisschop kiezen, terwijl het meer conservatiefgezinde gedeelte des volks voor de regering is. De bisschop van Meints, dien men beschuldigt, dat hij zijn ambtgenoot te Freiburg in zijn weerstand tegen de regering aanmoedigt, heeft zich in allerijl derwaarts begeven en dadelijk eene conferentie met dien prelaat gehad. De vicaris-generaal en de secretaris van den laatste, zijn wegens de verzending van twee benoemingen van pastoors, de eerste tot eene boete van 200 fl. en de andere van 100 fl. veroordeeld. — De aartsbisschop heeft zijn voornemen, om Freiburg te verlaten en zich naar Simmeringen te begeven nog niet ten uitvoer gebragt. Men wil weten, dat de Pruisische regering zwarigheid maakt hem daar te ontvangen.

Volgens den *Schw. Merkur* is bevel naar Freiburg gezonden, dat de *Jesuiten* binnen tien dagen de stad en het land moeten verlaten.

In hare laatste zitting heeft de bondsvergadering te Frankfurt zich reeds onledig gehouden met het ingediende protest van eenige ultra-conservatieve ingezetenen der stad, tegen de herstelling van de staats-burgerlijke regten der Israëlieten en bewoners der landgemeenten. Daar deze herstelling op eene volkomen legale wijze is geschied, vleit men zich, dat dit protest door de bondsvergadering zal worden afgewezen.

Frankfort, 20 November. De koopman *Johan Muller Melchior* uit Mainz, die zich reeds sedert een geruimen tijd als staatkundige vlugteling te New-York ophield, is tot Noord-Amerikaansche consul in *Darmstadt*, *Keurhessen* en *Nassau* benoemd. Het is in het oogloopend, dat reeds meer zoodanige uitgewekenen, met den rang van consul naar Duitschland zijn gezonden.

— De kerkelijke geschillen in Baden hebben reeds aanleiding gegeven tot oproerige tooneelen. In zekere gemeente zou de pastoor, die de excommunicatie tegen de leden der hoofdcommissie, op bevel des aartsbisschops, van den kansel had afgekondigd, in hechtenis genomen worden, toen de zaamgeschoolde menigte zich met geweld daartegen verzette. In eene naburige gemeente heeft de geestelijke zich aan de inhechtenisneming onttrokken, door over de naburige Wurtembergsehe grenzen te vlugten. Naar men van goederhand verneemt, heeft de aartsbisschop aan de regering verklaard, dat hij alleen verantwoordelijk wilde zijn voor de gevolgen van zijn geschil met den staat, waarop hem echter is geantwoord, dat men niet tegen hem persoonlijk, maar tegen zijne werktuigen en onderhoorigen zal ageren. De herderlijke brieven van de bisschoppen van Mainz en van Limburg, die thans mede verschenen zijn, berusten op dezelfde grondbeginselen en zijn in denzelfden geest geschreven als die van den aartsbisschop van Freiburg; zij doen daarin dezelfde eischen en wijzen allen invloed der regering op de kerkelijke aangelegenheden, op de stelligste wijze van de hand. Te Keulen is de *Deutsche Volkshalle*, het orgaan der Katholieke geestelijkheid, in beslag genomen, omdat dit blad de Katholieken in en buiten Duitschland tot het inzamelen van geldelijke bijdragen ten behoeve der Badensche geestelijken heeft uitgenoodigd.

Een, met 2000 onderteekeningen voorzien adres van adhaesie, is uit Munchen aan den aartsbisschop van Freiburg gezonden, waarin deze prelaat tot volharding in zijne eischen ten gunste der Katholieke kerk wordt aangemoedigd. Ook worden aldaar reeds geldelijke bijdragen ingezameld, tot ondersteuning van hen, die ten gevolge van deze twisten in Baden lijden. Door de Badensche politie is aan alle boekdrukkerijen verboden, iets voor den aartsbisschop en het donkapittel te drukken, behalve op de schriftelijke autorisatie van den buitengewonen commissaris der regering te Freiburg. De laatste herderlijke brief des aartsbisschops werd te Mainz gedrukt. Bij gelegenheid van het bezoek, dezer dagen door den bisschop van Mainz bij den aartsbisschop te Freiburg afgelegd, heeft de eerstgenoemde ook te Heidelberg eene bijeenkomst met Katholieke geestelijken gehad.

Ook uit Dusseldorp, Bonn en andere steden in de Rijn-provincie, zijn adressen van adhaesie aan den aartsbisschop van Freiburg toegezonden.

— Volgens bericht uit Bremen, is het getal landverhuizers van daar naar Noord-Amerika vertrokken, in dit jaar reeds geklommen tot ongeveer 48.000.

Men heeft te Bremerhaven een groot gebouw voor 3000, en te Bremen zelf een huis voor 1500 personen gekocht om de landverhuizers goedkoop te herbergen, zoo de schepen ter hunner opnemng niet gereed zijn.

PORTUGAL.

Het nieuws van den dag is de dood van de koningin van Portugal. Onwillekeurig rijst nu de vraag op, wat de jongere tak van het huis Braganza zal doen, vertegenwoordigd door *dom Miguel*, die zelfs een korten tijd koning was. Zoo als men weet, is hij gehuwd met eene Deutsche prinses, die hem twee kinderen heeft geschonken. Bij gelegenheid van zijn huwelijk en de geboorte dezer twee kinderen, heeft hij het voor zich noodig geacht nota's in het licht te geven, waarin hij zich zelven nog immer als den wettigen koning van Portugal blijft beschouwen.

Zal deze man, bij den dood zijner nicht, nu op nieuw eenige pogingen in het werk stellen, om de kroon magtig te worden? Zulks is niet onmogelijk, en, met het oog op zijne antecedenten, zelfs waarschijnlijk. Daarenboven heeft deze vertegenwoordiger der absolute magt in Algarviën nog immer aanhangers, en de strijd onder zijne leus kan welligt deelgenooten vinden onder de liberale oppositie, die zich steeds heeft geroerd in dat ongelukkig koninkrijk, hetwelk van zijne vroegere grootheid zoo zeer vervallen is, sedert het tractaat van *Methuen*, dat van hetzelfde zoo goed als eene Engelsche provincie heeft gemaakt.

Men kan echter zeker zijn, dat de woelgeesten schipbreuk zullen lijden, indien *dom Miguel* eene poging mogt wagen om tot den troon te geraken. Voor en aler zulk een coup eenige kans van welslagen aanbiedt, is het noodig, dat *don Carlos* of zijn zoon op den Spaanschen troon zit, en dat Engeland onverschillig dezen strijd tusschen de vertegenwoordigers van lijnrecht tegen elkander aandruischende stelsels aanziet. Want tot dusverre kan men er veilig op rekenen, dat de constitutionele monarchie in Spanje zich met alle kracht tegen de herstelling van *dom Miguel* zal verzetten, en Engeland zal niet nalaten zijnen invloed en zijne schepen ter beschikking te stellen van den gemaald der koningin, die regent en een Coburg is. Trouwens, wat zou Brittannië bij een staatkundigen ommekeer in dit rijk nu nog kunnen winnen?

ITALIE.

Een niet onbelangrijk feit is de ontbinding der kamer van afgevaardigden in Sardinië. Het werkelijk zonderling verschijnsel doet zich daarbij voor, dat de kamer van afgevaardigden de beste steun der regering was, terwijl de senaat voortdurend in verzet treedt en bijna alle regeringsmaatregelen verwerpt. De senaat wordt echter in Piëmont niet verkozen; de kamer van afgevaardigden wel. Daardoor kon de regering natuurlijk den senaat niet ontbinden; evenmin kon zij blijven arbeiden met twee staatsligchamen, waarvan het een gunstig, doch het ander vijandig jegens haar gezind was. Uit dien hoofde besloot zij een beroep op het volk te doen, door de kamer van afgevaardigden te ontbinden. De verkiezingen zullen op 8 Dec. en de eerste zitting van het nieuw wetg. ligchaam zal op 19 Dec. plaats hebben. Wanneer nu de kiezers, hetgeen te verwachten is, mannen afvaardigen, die of reeds in de ontbonden kamer zitting hadden, of als erkende voorstanders der regering bekend zijn, dan zal het daardoor bewezen worden, dat de senaat in strijd handelt met den volkswil. De senaat zal dan eene andere gedragslijn moeten aannemen, hebbende de regering in het tegenovergestelde geval het in hare magt, om een aantal harer vrienden met de waardigheid van senator te bekleden, ten einde daardoor het getal senatoren te vermeerderen en de thans bestaande meerderheid in dat ligchaam ten haren gunste te wijzigen.

Het te Turin verschijnend half-officieele blad *Parlamento* behelst een artikel, waarin wordt verklaard dat de regering voornemens is om den weg der kerkelijke hervormingen met vasten tred te gaan bewandelen en dat het verzet van het hof van Rome haar daarin niet zal keeren. In Sardinië bestaan thans 41 diocesen, waarvan 7 aartsbisdommen. De regering wil nu, dat deze 41 diocesen tot op 7 verminderd zullen worden; zij verlangt niet dat zulks eensklaps geschiede, doch dat bij het overlijden der titularissen geene nieuwe benoemingen plaats zullen hebben en de diocese in kwestie bij een ander zal worden ingelijfd. Bovendien eischt de regering, dat de goederen der bisdommen en der parochien uitsluitend zullen geplaatst zijn onder het beheer van de koninklijke administratie.

NOORD-AMERIKA.

De Amerikaansche bladen willen weten, dat de president der Vereenigde Staten in zijne boodschap verklaren zal, dat de Vereenigde Staten niet in de aangelegenheden van Europa zullen intervenieren; desniettemin zal de president tevens voorstellen, om de reeds zoo ongemeen sterke Amerikaansche marine, nog uit te breiden.

— De Washingtonsche correspondent van den *New-York Herald*, deelt den inhoud mede van de aanstaande boodschap van den president. De hoofdtrekken van dat stuk moeten op het volgende nederkomen: Eene koene en openlijke bekentenis, dat de regering de aansluiting der Sandwichs-eilanden aan de Vereenigde Staten tracht te bewerken en dit ook doen moet; eene radicale hervorming der oorlogsvloot, verhooging van de soldij der matrozen; eene volledige tariefshervorming, afschaffing van het inkomend regt op ijzer en visch, onder zekere voorwaarden, zullen worden aanbevolen; de concessie voor Garay en Tehuantepec wordt aangenomen; de Slooconcessie zal als niet geldig, niet verleend worden; eindelijk is eene bepaalde verklaring over het lot van het ontwerp van den spoorweg naar de stille Zuidzee te verwachten. Een ander correspondent uit Washington van hetzelfde blad, zegt dat de heer *Crampton*, de Britsche gezant, een langdurig onderhoud met den president heeft gehad en zijne verwondering heeft te kennen gegeven, dat een half officieel blad, als de *Union*, zulke belachelijke ongerijmdheden tegen de Britsche regering opdischt. De *Union* was het namelijk, die het plan van de Engelsche regering, om den slavenhandel op Cuba te sanctionneren, heeft uitgedacht. Denzelfden dag had de ridder *Hulsemann* eene dépêche ontvangen uit Weenen, waarmede hij zich terstond naar den staatssecretaris *Marcy* begaf. Deze dépêche heeft blijkbaar betrekking op de Costa-affaire, en was van een zeer verzoenenden aard, daar er thans voor het Noorden veel aangelegen is Amerika van de Westersche mogendheden af te scheiden.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven 29 Nov. Osiris, G. Crans, v. Batavia n. Dordrecht. Vriendschap, F. W. E. Schuchard, v. Batavia n. Rotterdam.

30 Duiveland, J. C. Viersma, v. Batav. n. Rotterd. *Hellevoetsluis* 25 Nov. Mary Catharine, T. Butler v. Batavia.

26 Laurens Koster, D. R. Kleve, v. Batavia.

27 Jacatra, T. Buys T.z., v. Batavia.

29 H. Vincentius van Paulo, A. Leeftang; Ternate, T. Cars Tz., beiden v. Batavia. J. R. N. J. Bijl, v. Calcutta.

2 Dec. Norma, J. Berg, v. Akyah.

Tezel 24 Nov. Graaf van Nassau, E. Sanders; Staatsraad Baud, J. de Jong, beiden v. Batavia.

25 Eliza Hunter, E. Whitefield v. Soerabaja.

26 Oost-India Packet, B. Bakker Gzn., v. Batavia. Louise Roeloffine, A. Struyk; v. Banda.

28 Rembrand van Rhijn, R. Grivel, v. Batavia.

29 Vier Gebroeders, J. van der Meulen; Cornelis Houtman, J. H. Rolman, beiden v. Batavia. Jhon Ritson, F. Ritson; Nestor J. Kijte beiden v. Soerabaja. Zwaluw, H. D. Visser, v. Tagal.

Vlissingen 27 Nov. Atalante, A. Vent, v. Batavia.

Vertrokken.

Hellevoetsluis 25 Nov. Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist, C. E. Hoeksma, n. Batavia.

27 Arnoldina Catharina, J. F. de Jonge, n. Newcastle, enz.

30 Louise Prinses der Nederlanden, G. G. Lion, naar Hartlepool.

3 Dec. Van der Palm, R. A. Ogterop: Loopuyt, C. C. Bouwmeester, beiden via Cardiff n. Hongkong.

Tezel 23 Nov. Buitenzorg, K. D. Bruining, n. Batav.

2 Dec. Eensgezindheid, K. Haasnoot, n. Batavia. Waterloo, W. W. van Epen, n. Londen.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis: Admiraal van Kinsbergen, A. Glazener, n. Batavia, Jan van Galen, P. H. de Boer n. Padang. Nieuw-Lekkerlaud, M. B. Hoffinan, n. Liverpool, enz.

Nieuwe Diep: Castor, P. F. Lange, n. Batavia. Albatros, K. P. Haasnoot, n. Sumatra. Bellatrix, A. P. Sandberg Jr. n. Melbourne. Catharina Johanna, J. B. Jaski, n. San Francisco.

Vreemde Havens.

Londen 23 Nov. Elisabeth, Bok n. Melbourne, vertrok 1 Dec. v. Deal. Wilhelmina Lucia, Carst, n. Sydney, vertrok 2 Dec. v. idem.

25 Jacobus Martinis, Gage-teyn, n. Geelong.

29 Jan de Witt, Timmermans, v. Calcutta. *Hellevoetsluis*, Vos, n. Melbourne. Richard Thornton, Dallas, n. Batavia.

30 Eva Johanna, de Boer, v. Calcutta. Scio, Warn, v. Batavia.

1 Dec. Stad Amsterdam, Stokvliet, n. Port-Philip.

Deal 21 Nov. Oud-Alblas, Krzymel, (v. Londen) n. Port-Philip. Prins Hendrik, Smit, (v. do.) n. Launceston. Doctrina en Amicitia, Haagsma, (v. do.) n. Sydn.

24 Vier Gezusters, Verschuur, (v. Londen) n. Port-Philip.

28 Bato, Broeksmit, (v. Londen) n. Hobart-Town.

Portsmouth 30 Nov. Bato, Broeksmit, v. Londen (v. Hobart-Town).

Plymouth 24 Nov. H. Willebrordus, de Boer, v. Schields, vertrok 2 Dec. n. Singapore.

Bij Falmouth 2 Dec. Valparaiso. Kernkamp, v. Batavia n. Amsterdam.

Liverpool 19 Nov. Stad Utrecht, Jaski, v. Amsterdam in lad. n. Adelaide. Zorvliet, Groote, n. Batavia.

20 IJstroom, Steenveld, n. Batavia.

23 In lad. Zeemeeuw, Kayser, Batav. en Soerabaya.

Cardiff 24 Nov. Johanna, Bek, n. Hongkong.

Hartlepool 30 Nov. Cornelis Wernard Eduard, Kleinhouwer; Koninkl. Nederl. Yachtclub, van Lindern; beiden n. Hongkong.

1 Dec. Conelis Smit, Ruhaak, n. Hongkong.

Cushaven 20 Nov. Faust, Sahlberg, n. Batavia.

28 Otto, Gronnebeck, v. Batavia.

30 Lady Arabella, Grant, v. Batavia.

Nantes 27 Nov. Sophie Cezar, Duhamel; v. Samarang.

Genua 16 Nov. Sumatra. Montechians, v. Sumatra.

Kaap de Goede Hoop 4 Oct. Ter reede: Jan van Brakel, Delcluur, n. Batavia. Mappa, Muller, n. Rotterdam en Tweelingzuster, Carst, n. Amsterdam bestemd.

St. Helena 10 Oct. Soolo, Korteland, v. Soerab., vertrok den 12den n. Schiedam.

12 Palestina, Greig, v. Batavia n. Antwerpen.

14 Zr. Ms. stooms. Hekla luit. van Woelderden, v. Bat. laatst v. de Kaap de Goede Hoop.

Bij St. Helena 9 Oct. Jacqueline en Elise, de Haas, v. Tjilatjap n. Amsterdam.

San Francisco 30 Oct. Zeikl. Isis, Gieze, n. Hongk.

Schepen in Lading.

Rotterdam, naar Batavia, Samarang en Soerabaja, Elise Susanna, N. A. Dijkama, naar do. do. en do. Maria Elise, M. van der Putten, naar de Kaap de Goede Hoop, Caroline Agnes, A. T. Morris.

Amsterdam, naar Batavia Java's Welvaren, H. Wittebol, naar do. Nijverheid, E. L. Kerstra, naar do. Willem de Clercq, P. Ouweland, naar do., Samarang en Soerabaya, Mercurius, D. Visser, naar Melbourne en Sydney, Ambarawa, J. Buydes, naar do. en do. Jacqueline en Elise, O. de Haas na (arrivement).

Dordrecht, naar Batavia, Samarang en Soerabaya, Jan Schouten, J. Coening Meijer.

Kort Handelsbericht.

Amsterdam, 5 December 1853. Koffij. De markt blijft in eene vaste stemming verkeerden doch met zeer weinig handel, waartoe het seizoen natuurlijk veel bijdraagt. De houders schijnen weinig geneigd tot de tegenwoordige prijzen te verkoopen, terwijl de koopers daarentegen ook geretireerd zijn. Ordinair Maatschappij Java is op 30½ c. en goed ordinaar op 31 c. te noteren.

Van Suiker zijn sedert onze vorige verkocht ca. 800 kranj. Java tot f 32,—, 2137 kr. dito zeilende per *Baltimore* tot f 30,50 voetstoots en 134 kn. dito tot veilingsprijs, om van boord te ontvangen. Daarenboven werden 478 kn. beschadigd wit Bahia in veiling tot f 23,— à f 29,— verkocht. De stemming voor het artikel is wel zoo vast.

In Thee bleef een levendige tweede hands handel plaats hebben, zoo op speculatie als voor consumptie, ondersteund door de verdere rijzing te Londen. Ordinaire Chinese Congo noteert men thans 95 à 100 c. en Java 90 à 92 c.

Rijst voortdurend goed gestemd doch stiller. De prijzen blijven gesouteneerd door de geringe dispoibele voorraad. De vraag voor uitvoer schijnt echter te hebben opgehouden. Een partijje van ca. 1100 balen van Batavia gearriveerd, was reeds zeilende verkocht, terwijl dezer dagen van daar nog ca. 4200 balen zijn aangevoerd, waarin tot nog toe, voor zoo ver bekend, niets is gedaan.

Specerijen flauw en voornamelijk Notenmuscaat welke op 200 c. voor No. 1 is terug gegaan, waartoe verkoopters blijven. — Foelie mede lager en nominaal 185 à 188 c. terwijl Amboina Nagelen op 52 à 46 c. zijn te noteren, zonder eenige vraag. — Peper blijft vast op 25½ c. terwijl zich tot 25 c. steeds kooplust toont.

Van Java Tabak hebben sedert onze vorige geene omzettingen plaats gehad. Daerom werden aangevoerd per *Elisa Hunter* 1678 pakk., hoofdmerk G P; per *John Ridson* 1403 pakk., hoofdmerk P K, 494 pakk. G G en 89 pakk. G; per *Nestor* 706 pakk. hoofdmerk Nicot, 1168 pakk. plantage Veenstra en Rolin Cocerq, benevens via Bremen 1486 pakk. plantage Grisard. Op 9 dezer zullen 200 pakk. G P in veiling worden aangeboden. De voorraad in de eerste hand bestaat thans uit 7274 pakken.

Huiden onveranderd met weinig omgang. Eenige partijjes beschadigde Java Runder van particulieren aanvoerd werden bij inschrijving prompt verkocht. Aangevoerd werden per *Elisa Hunter* 1200 stuks en per *Nestor* 1984 stuks Runder.

Java Indigo geheel onveranderd. De prijzen blijven vast, terwijl de handel hoogst onbeduidend is.

Cochinille zonder omgang en moeilijkijk zonder eenig avans op de laatste veilingen te koop.

Banca Tin bleef vooruitgaande. In de laatste acht dagen zijn verkocht 300 blokken tot f 73,—, 300 bl. tot f 73,50, 1200 bl. tot f 74,— en is de voorraad in de 2 hand op 1 dezer op ceel: 32,188 bl. alhier en 15,475 bl. te Rotterdam liggende, te zamen 47,663 bl.

Van Gum Elasticum zijn 2000 kil. O.-Ind. tot geheimen prijs verkocht.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Anna Lena*: de heer Paulsen. — Met het Ned. stoomschip *Java*: de heeren Beudeker en echtgenoot. — *Knagge*. — de *Fiennes*. — van *Slooten*. — *Varlet*. — *Muller*. — *Erdmann*. — *Leijkauff*. — *Taijlor*.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Commissie tot verbetering der Indische zeekearten brengt ter kennis van belanghebbenden, dat onlangs door den luitenant ter zee 1 klasse, G. F. G. Gobijs, kommandant Zr. M. Stoomschip *Samarang*, een ijzeren boei is gelegd op de Westzijde van de 1½ vademen bank ten N. W. van het eiland Lucipara. De boei, die even als die op de Frederik Hendrik klippen, met een Hollandsch vlaggetje van blik voorzien is en daarenboven met de letters 1½ Vm., ligt op 4 vademen diepte, harde zandgrond en in de navolgende ware kompas peilingen:

Lucipara punt. . . . . Z. 17° 15' W.
Lucipara eiland, ... Z. 50° 0' O.
St. Paulus berg . . . . . N. 72° 32' O.
Eerste punt op Sumatra. N. 21° 58' W.

Het vaarwater is ten Westen van de boei, welke dicht genaderd kan worden.

De Vice-Admiral, President der Commissie tot verbetering der Indische Zeekearten,
VAN DER PLAAT.

BATAVIA, 12 Januarij 1854.

Handelsberigten.

AANVOER.

Van de Lampons per prauw *Sampang* gez. Kavar. 62 pic. witte damm. 35 do. gomelastiek. 24 do. zw. peper. *Gesagvoerder*.

Van Tjiringin per prauw *Sampang* gez. Kahar. 45 tonn. olie. 10 pic. gomelastiek. 25 do. oemping. 16000 ps. pi-nang. 20 pic. boombasten. 1 veldbed. *Tho Hie*. 3 boss. visch vinnen. 2 kn. chin. boeken. 1 zadel, 1 krandj. gedr. visch. 1 pic. oemping. 2 tromm. kleederen. *Lia Tjongpak*.

Van Bantam per prauw *Sampang* gez. Aledan. 6000 ps. oliekoeken. 5 pic. katjang. olie. *Toesaban*.

Van Tjiringin per prauw *Sampang* gez. Kabich. 100 boss. rotting. 5 pic. oemping. 30 do. gomelastiek. 50 tonnen olie. 200 ps. klapp. *Tjoe Singkiab*.

Van Liverpool per hamb. schip *Carl van Graefe* kapt. V. v. Graefe agt. Pitcairn Sjime en co.

21 stukk. 5 kn. machinerien. 8 suikerpannen. 563 coll. manufact. *de Agenten*.

23 coll. manufact. *Burth Mijrtle en co.*

11 » » *Hunter Houghton en co.*

12 ks. koper. 3 vn. spijkers. 12 kn. geel metaal. 100 do. tin, 7 kettingen. 21 ankers. 135 kn. manufact. *Martin Dijos en co.*

47 coll. manufact. *McEwen en co.*

31 » » *Alped Berard,*

27 » » *Adam en co.*

10 » » *Morgan Melbourne en co.*

16 » » *MacLaine Watson en co.*

1085 stav. ijzer. *Order*.

Van Stockholm per Zw. schip *Nordpolen* kapt. A. Goedknecht agt. Metzendorff Wilmans en co.

3879 stav. ijzer. 20½—20½, vn. teer. 20 tobb. staal. *Agenten*.

Van Anjer per prauw *Schuit* gez. Tasib. 40 pic. peper. 13 do. gomelastiek. *Lim Engho*.

Van Bantam per prauw *Sampang* gez. Asmad. 200 ps. karbouwhuiden. 7000 do. atap. 2000 do. aardewerk. 21 roll. zw. touw. *Oey Lou*.

Van Bantam per prauw *Sampang* gez. Saiman. 60 pic. bootskolen. *Tjoeoey*.

Van de Lampons per prauw *Schuit* gez. Moesalim. 30 pic. gomelastiek. *Hoë Hok*.

Van de Lampons per prauw *Pantjallang* achmat Kadiroon. 200 pic. zw. peper. 1 do. witte dammer. 3 do. gomelastiek *Hem-soelen*.

Van Bantam per prauw *Sampang* gez. Sedil. 7000 arenstiker. 6000 do. oude eijeren. 25 do. planken. 30 picols uijen. 17 do. damm. 5 do. kanarie noten. 4 do. karbouw vet. 13 roll. zw. touw. *Oey Tjoensong*.

Van Australie per Eng. schip *Blair* kapt. W. Hardij agt. Morgan Melbourne en co.

70,000 goudgeld. *de Agenten*.

UITVOER.

Naar Bantam per prauw *Sampang* gez. Naim. 40 krandj. 20 pic. java tabak. 1 bal. eur. wit kat. garen *Ong Sim-kio*.

Naar Kaap de Goede Hoop per Hamb. schip *Aries* gen. R. Kajeer. 5779 catt. div. chin. goederen. 6 kn. sigaren. 17 do. ajde. 310 do. div. chin. goederen. aan boord *geb. lad. van China v. de Kaap*.

Naar Cocos per Zw. schip *Oscart* gez. P. J. Mork agt. Metzendorff Wilmans en co.

982 kn. sago. 300 do. cassia. 41 bn. kruidnagelen. 1679 sakk. zw. peper. 8 do. witte do. 604 bn. gambier. 5379 boss. rotting. aan boord *geb. lad. van Singapore*.

100 legg. arak. 4480 zakk. rijst. 4002 pic. suiker. 20 do. lange peper. 74 do. rwt. do. 6 do. arrowroot. 80 do. koffij. 24 do. java thee. 1 kt. jap. zijde goederen. *Agenten*.

Naar Cheribon per prauw *Sampang* gez. Alie. 7 kn. 350 ps. eur. witte katoenen. 1 kt. 156 doz. do. do. doeken. 2 kn. 99 ps. do. do. id. 40 ps. eur. chitsen. 4 pakken groen kat. garen. 3 kn. eur. mousseline. 2 bn. do. gekoperd katoen. 1 do. do. kat. garen. 1 do. do. geel kat. do. 42 pic. ijaar. 5 krandj. europ. borden. 8 zakk. wilde noten. 52 pakk. chin. zijde garen. 1 kt. zijde goederen. 2 corg. chin. zijde hroeken. 4 catt. 8 doosen do. medicijn. 6 pakk. do. finkt. 2 kn. do. champions. 1 kt. do. droogpapier. 3 corg. do. mullen. 2 ps. staale pannen. 13 tonn. hat. gest. gandaria. 39 zakk. zw. peper. 4 kn. eur. madapol. *Lia Tjo*.

Naar Soerabaya per ned. schip *Wilhelmina* kapt. van der Zweep agt. v. Ommeren Reub en co.

20 kn. manufact. *E. Moormann en co.*

4 ks. bitter. 500 keld. genev. *de Agenten*.

20 coll. divers. 1 ozh. wijn. 2 md. mu. Water. 1 pak kurken. 1 pic. stroop. 400 vs. holer. 20 kn. wijn. 17 coll. manufact. 1 kt. petten 1 do. geschilderde gordijnen. 1 do. meubelen. 1 md. haring. 13 ks. vruchten. 6 kn. wijn. 2 fn. ajzn. 4 ku. koopmanschapp. 2 do. likeur. 1 do. papier en divers. 1 do. do. *Order*.

4 stoomketels. 44 cell. machinerien. 132 roosters. *Kommandant van Z. M. Zoemagt*.

5 losse stukk. 4 kn. machinerien. *Baijer*.

1 stoom machine en toebehooren. 5000 ps. vuurvaste steenen. 12 va. metzelspecie. *de Gesagvoerder*.

1 kt. boeken. *Lange en co.*

Zijnde aan boord gebleven lading van Rotterdam.

Naar Bantam per prauw *Sampang* gez. Moekassieno. 100000 ps. siam gest. kemoeng. 1 krandj. chin. vuurwerk en offer vierook 4 cattj. do. kaarsen. *Oey Katjjoan*.

5 keld. genever. 6 ks. div. dranken. *v. d. Broek en co.*

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

Heeren- en Dames-Vereniging op aanstaanden Zaterdag 21 Januarij 1854.

GEDRUKT EN UITGEBEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Januarij. 12	Engelsch.	Clyde	J. Mündert	Shanghai	24 Dec.	Londen
" 13	"	Marchioness Douro	Woodnorth	Singapore	6 Januar.	"
" 14	Hamburgsch	Carl von Grafe	von Grafe	Liverpool	"	Batavia
"	Fruisch	Fredriek Bolhm	Wolles.	Manilla	"	Hamburg
" 15	Zweedsch	Nordpolen	Godknecht.	Cape Town	5 Dec.	Batavia
" 16	H. B. M.	Tartar	komm. Calback	Southampton	"	Singapore
" 17	Amerikaansch	Hight Flyer	Waterman.	Canton.	7 Januar.	New-York
" 18	"	Inow Squall	Bursley	Shanghai	"	Londen
" 19	Z. M.	Omrust.	luit. t/s. 1 kl. Vreede	Batavia	19 "	Anjer
" 18	Engelsch	North Star	J. Smith	China	7 "	Londen
"	Amerikaansch	Channing	W. O. Johnson	Shanghai	3 "	New-York

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Januarij. 18	Nederlandsch	Walscheren	Verhutst.	Sydney	27 Nov.	van Ommeren Reub en co.
"	"	Amicitia	Hellingman.	"	3 Dec.	Haeger en Schuurman
"	"	Prins Velmaanschalk.	de Vries	Kasp d. G. Hoop.	6 "	van Ommeren Reub en co.
"	Zweedsch	Nordpolen	Godknecht.	"	5 "	Metzendorff, Wilmans en co.
"	Engelsch	Blair	Mordy.	Sydney	16 Nov.	Hughan.
" 19	Z. M.	stooms. Celebes	Luit. t/s. 1 kl. Goerling	Soerabaya	15 Jan.	"
"	Fransch	Sidinie	Pion.	Tafelbaaij.	10 Dec.	G. Suermont en co.
"	Deensch	John	Ascheland	Melbourne	"	"
" 20	Nederlandsch	stooms. Java	Batton.	Singapore	13 Jan.	Maclaine, Watson en co.
"	"	Jan van Brakel	Esink.	Nederland	"	de Weerd, Ruyt en co.
"	"	Prins Mauris.	"	van de West.	"	"
"	"	Kolonel Koopman	"	"	"	G. Suermont en co.
"	"	Malvino.	"	"	"	"
"	Z. M.	st. Omrust.	"	"	"	"
"	"	Sylf.	"	van de Oost	"	"
"	Nederlandsch	st. Banda.	"	"	"	"
"	Zweedsch	Stokholm	"	van de West	"	"

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar.
Januarij. 19	Z. M.	st. Omrust	L. t/s. 2 kl. Quarles v. Ulford.	Koorstellende Noord-West.
"	Deensch	Valkyrim	Strandgaard	Kopenhagen.
"	Nederl. Indisch	Naim Balhair.	Said Asegaf	Soerabaya
" 20	"	Maria.	van Wyk.	"
"	Nederl. Indisch	Indramayoe.	Gouw Tjoeysoeng.	Indramayoe.
"	Nederlandsch	Zwalaw	Luteijn	Nederland
"	Hamburgsch	Ariou	R. Keiser.	Kaap de Goede Hoop.
"	Nederlandsch	Maria	H. D. van Wijk.	Amsterdam via Soerabaya.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Anna Maria	W. O. Johnson	Jacometti en Landberg.	
"	Walscheren	Verhutst.	Reynst en Vinju	
"	Prins Velmaanschalk	de Vries	van Ommeren, Raab en co.	
"	Vertrouwen	Poh.	Maclaine, Watson en co.	
"	Stad Tiel	Deeks	G. Suermont en co.	
"	Robertus Hendrikus	R. H. Mulder.	G. Suermont & co.	
"	Amicitia	Zeeman	Haeger en Schuurman.	
"	Elisabeth & Jacoba	Jaski	"	
"	California	Hock	B. Kopersmit & co.	
"	Johanna Hendrika	Esink	via Samarang.	
"	Jan van Brakel	Nordlohn	Nederland.	de Weerd Ruyt en co.
"	Pio Nono	Hamdja Noordig	Rotterdam	Tiedeman en van der Burg.
Nederl. Indisch	Cecilia	Soeh Jahim	Golf van Perai	Coulster
"	Almanoor	Seid Bafadel	Samarang.	"
"	Al Aloewi	Said Alhadiet	Cheribon	"
"	Walvisch	Rehling	Australie	Paine, Stricker en co.
"	General Chasse	Soeh Sahat	Palembang	Coultier
"	Lachmodie	Soeh Osman	"	D. N. Buja en Co.
"	Atiat Ulrachman	Kwee Samiang.	Cheribon	John Pryce en co.
"	Oey Sinje	Soeh Bahriso	"	"
"	Kasbal Hair.	Henderson.	Londen.	Maclaine, Watson en co.
Engelsch	Jane	Meacon	America	"
"	Lowell.	R. Legg	Londen	Martin, Dyce en co.
"	Helen Mary	Mordy	Sydney	Morgan, Melbourne en co.
"	Blair	"	"	Jacometti en Landberg.
"	Amaranth	"	"	Maclaine, Watson en co.
"	David	Boyd	Onbekend.	"
Amerikaansch	Cyane	Burmeester.	California	"
Fransch	Cecilia	Ferrand	Nantes via Samarang	G. Suermont en co.
"	Sidinie	"	"	"
Hamburgsch	Oscar I.	Mork	"	"
"	Emilie	Walff	Cowes	Metzendorff, Wilmans en co.
"	Carl von Graefe	Von Graefe	Stockholm	G. Suermont & co.
"	Woden	Mattheissen	Singapore	Pitcairn, Sime en co.
Deensch	H. Sijnsen	Jacobsen	Londen	Metzendorff, Wilmans en co.
"	John	Ascheland	Kopenhagen	G. Suermont en co.
"	John	Godknecht.	Stockholm via Samarang	Hughan.
Zweedsch	Nordpolen	"	"	Metzendorff, Wilmans en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een.*

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van
Jan. 10	Z. M.	Padang	lt. t/s. 1 kl. Meijer Timor.	Timor.
"	N. I.	Langin Lamongan	Pa Sariman	Probolinggo.
"	"	Mansoor Sarie.	Moh. Taher	Grisee.
"	"	Voorlooper	Bapa Kism	BaBe (Amp).
" 12	"	Fathoor Rachman.	Said Asegaf	Batavia.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar
Jan. 10	Ned.	Prinses Sophia.	Matsong	Nederland.
"	N. I.	Little Tot.	Katjong	Paseroean.
" 11	Ned.	Haai	Schlundt Bodein	Om de West
"	N. I.	Rembang	Oed. bin Djejal.	Grisee.
" 12	Ned.	Rotterdam	P. Vis	Ned. v. Pass.
"	13 N. I.	Langin Lamongan	Pa Sarieman	Pan. v. Prob.
"	"	Tedok	Pa Djermanie	Balie (Bad.)

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Nijverheid	N. J. Mooy	Nederland	Fraser Eaton en co.
"	Maximilian Theodoor	K. G. de Veer	"	"
"	Hendrina	van Marion	"	"
"	Helena Christiana	van Calcar	"	"
"	Mathilda Cornelia	L. E. Lundgren	"	"
"	Barond Willem	Retgers	"	"
"	Anna Maria Henrietta	F. Zeijlstra	"	"
"	Oocaa.	J. Doeksen	"	"
"	Catharina Maria	G. L. Gortmans	"	"
"	Rofjerwaard	M. Wierikx	"	W. Coras de Vries.
"	Elisabeth Johanna	J. A. Ballot	"	"
"	Derkiena Titia	W. van Zijp	"	J. B. van Eck en co.
"	Mentor.	D. A. Zeijlstra	"	P. Kervel en co.
Engelsch	Bengalore	C. Jurner	Engeland	Adam en co.
"	Greecian Queen	H. Gibs	Seyney	Fraser Eaton en co.
Nederl. Indisch	Djoharie	Kiagooa Mohamed Asie	Molakkos	Gesagvoerder.

Aangekomen Schepen te Panaroekan.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van
Jan. 7	Ned.	Jan van Brakel	A. J. Delclusier.	Bezoekie.

Vertrokken Schepen van Panaroekan.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar
Jan. 5	Ned.	Schelde.	P. van Duijn.	Middelburg.